

حامی عدالت

هفته نامه
سراسری

• یکشنبه ۲۴ اردیبهشت ماه ۱۴۰۲
• سال چهارم • شماره ۱۳۴
قیمت ۱۰۰۰۰ تومان

مرکز وکلای قوه قضاییه و شورای شهر تهران اعلام آمادگی کردند

بررسی پرونده‌های حقوقی و کارشناسی شهرداری‌ها در دیوان عدالت اداری

جامعه در جهت کاهش مشکلات و پیگیری حقوق مردم و بیت المال، بر تشکیل کارگروه‌های مشترک با همکاری شورای شهر، شهرداری‌ها و کارشناسان و وکلای مرکز، تاکید کرد و افزود: کاهش ۲۵ هزار پرونده شهرداری‌ها از طریق همکاری‌های چندجانبه امکان پذیر است و استفاده از وکلا و کارشناسان رسمی متخصص و معتقد به پیگیری حقوق عامه و بیت‌المال می‌تواند ضمن کاهش تعداد پرونده‌های قضایی و طولانی شدن روند رسیدگی به آنها، حقوق مردم و شهرداری‌ها را پیگیری کرده و هزاران میلیارد تومان مطالبات بیت المال در پرونده‌های شهرداری‌ها را وصول کند و حجم انبوه پرونده‌های قضایی و حقوقی مرتبط با شهرداری‌ها را کاهش دهند. زیرا وکلا و کارشناسان رسمی مرکز با تخصص و تعهدی که به کار خود دارند، بررسی‌های دقیق تری را انجام داده و از حقوق مردم و شهرداری‌ها دفاع می‌کنند و نتیجه آن به نفع جامعه و زیست شهری خواهد بود.

■ اعلام آمادگی مرکز وکلا برای همکاری با شورای شهر و شهرداری‌ها

حسن عبدلیان پور، رئیس مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضاییه نیز با تشکر از حضور مهدی

حامی عدالت: رئیس مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضاییه گفت: استفاده از وکلا و کارشناسان رسمی متخصص و معتقد به پیگیری حقوق عامه و بیت‌المال می‌تواند ضمن کاهش تعداد پرونده‌های قضایی و طولانی شدن روند رسیدگی به آنها، حقوق مردم و شهرداری‌ها را پیگیری کرده و هزاران میلیارد تومان مطالبات بیت المال در پرونده‌های شهرداری‌ها را وصول کند که به نفع جامعه و زیست شهری خواهد بود.

رئیس و معاونان مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضاییه، میزبان مهدی چمران رئیس شورای شهر تهران و مهدی اقراریان رئیس کمیسیون نظارت و حقوقی شورای شهر تهران بودند و در جلسه ای، ضمن تبادل نظر در زمینه همکاری‌های حقوقی، قضایی و کارشناسی بین مرکز و شورای شهر، اعلام آمادگی کردند که در جهت رفع موضوعاتی که در روند رسیدگی به پرونده‌ها وجود دارد و بررسی‌ها، کارشناسی و پیگیری حقوق بیت المال را با مشکلاتی مواجه کرده است، کارگروه‌های مشترکی با حضور وکلا و کارشناسان رسمی مرکز و نمایندگان شورای شهر و شهرداری‌های تهران، تشکیل شود تا پرونده‌های شهرداری‌ها در محاکم و دیوان عدالت اداری از طریق وکلا و کارشناسان متخصص مرکز مورد بررسی قرار گرفته و حقوق مردم، شهرداری‌ها و بیت المال مطالبه شود.

چمران و آقای مهدی اقراریان در مرکز وکلا گفت: ...

حسن عبدلیان پور رئیس مرکز، در این زمینه با تاکید بر همگرایی بین بخش‌های مختلف

توسعه و تعمیق تعاملات حقوقی و قضایی میان ایران و عراق محوری ترین موضوع سفر هیئت عالی قضایی عراق به ایران

پیگیری پرونده ترور شهیدان سلیمانی و المهندس نقطه عطف میان دستگاه‌های قضایی ۲ کشور

خودشان خواهیم رساند.

حجت‌الاسلام والمسلمین محسنی اژه‌ای همچنین با اشاره به بازنگری قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۶۸ و تغییراتی که در پی این بازنگری در ساختار دستگاه قضایی کشورمان پدید آمد، برای انتقال تجربیات تقنینی و قضایی مربوطه به دستگاه عدلیه کشور عراق، اعلام آمادگی کرد.

در جریان این ملاقات، فائق زیدان، رئیس شورای عالی قضایی عراق، ضمن قدردانی صمیمانه از مهمان‌نوازی جمهوری اسلامی ایران، اظهار کرد: دستگاه قضایی عراق در تمام سطوح و با تمام زیرمجموعه‌های خود برای تحکیم روابط مثبت و سازنده با جمهوری اسلامی ایران، تلاش وافر دارد؛ حضور ما در این سفر با هدف تکمیل تلاش‌ها و اقداماتی بوده که در گذشته انجام شده است؛ یادداشت‌ها تفاهمی که امروز با هدف توسعه و تعمیق همکاری‌های حقوقی و قضایی میان ایران و عراق به امضا می‌رسد، در جهت تقویت و تحکیم تفاهم‌نامه‌های پیشین میان دستگاه‌های قضایی ایران و عراق است. وی افزود: اراده و مشیت الهی بر این بود که سرانجام دو فرمانده تاریخی و سرافراز مقابله با تروریسم، شهیدان سلیمانی و المهندس به دست تروریسم جهانی متکبر و خودخواه به شهادت برسند و خون آن‌ها در هم بیامیزد؛ بسیار خرسند هستیم که برادران ایرانی ما کیفرخواست پرونده ترور شهیدان سلیمانی و المهندس و همراهانشان را تکمیل کردند و مایل هستیم که این پرونده به سرانجام نهایی برسد. گفتنی است که فائق زیدان رئیس شورای عالی قضایی عراق در ادامه دیدارهای خود در ایران با حجت‌الاسلام والمسلمین مرتضوی مقدم رئیس دیوان عالی کشور، دیدار و در خصوص موضوعات مختلف تبادل نظر کرد.

در سنوات گذشته، تفاهمات و توافقات خوبی میان دستگاه‌های قضایی دو کشور ایران و عراق منعقد شده که بعضاً هم‌عملیاتی شده‌اند لکن اجرای این تفاهمات نیازمند اقدامات بیشتری است؛ حتماً باید دستگاه‌های قضایی دو کشور، ارتباطات فی‌مابین را بسط و گسترش دهند و نیازمندی‌های قضایی را با تفاهم و در قالب توسعه امکانات الکترونیکی و استفاده از فناوری‌های نوین، هر چه سریع‌تر مرتفع سازند.

نیازمندی‌های قضایی را با تفاهم و در قالب توسعه امکانات الکترونیکی و استفاده از فناوری‌های نوین، هر چه سریع‌تر مرتفع سازند.

حجت‌الاسلام والمسلمین محسنی اژه‌ای تصریح کرد: در گذشته تفاهمات اولیه میان مقامات قضایی ایران و عراق به امضا رسیده است، اما در اجرای مفاد این تفاهمات، قدری عقب هستیم و باید روند اجرای آن را سرعت ببخشیم؛ باید تلاش کنیم تفاهمات سفر سال ۱۳۹۹ رئیس وقت قوه قضاییه جمهوری اسلامی ایران به عراق را هر چه سریع‌تر و به صورت کامل، اجرایی کنیم.

قاضی‌القضات تصریح کرد: به دنبال پیگیری‌ها و رسیدگی‌های دقیق و همه‌جانبه قضایی، کیفرخواست آمران و عاملان ترور شهیدان سلیمانی و المهندس و همراهانشان صادر شده و ان‌شاءالله کسانی که ظلم کردند و خون‌های بی‌گناهان ریختند را در این دنیا به جزای

یادداشت تفاهم همکاری میان رئیس قوه قضاییه و رئیس شورای عالی قضایی عراق با هدف توسعه و تعمیق تعاملات حقوقی و قضایی میان ایران و عراق به امضای دو طرف رسید. به منظور توسعه و تعمیق همکاری‌های حقوقی و قضایی میان ۲ کشور ایران و عراق فائق زیدان رئیس شورای عالی قضایی عراق بنا به دعوت حجت‌الاسلام والمسلمین غلامحسین محسنی‌اژه‌ای رئیس قوه قضاییه برای یک دیدار رسمی ۲ روزه وارد جمهوری اسلامی ایران شدند.

رئیس قوه قضاییه پس از حضور هیئت عالی قضایی عراق در ایران، سه‌شنبه (۱۹ اردیبهشت) با «فائق زیدان» رئیس شورای عالی قضایی عراق دیدار و گفتگو کرد و در این ملاقات یک یادداشت تفاهم همکاری با هدف توسعه و تعمیق تعاملات حقوقی و قضایی میان ایران و عراق به امضای دو طرف رسید؛ همچنین دادستان‌های کل دو کشور ایران و عراق نیز در خصوص موضوعات فی‌مابین یادداشت تفاهم همکاری منعقد کردند.

رئیس قوه قضاییه کشورمان در این دیدار گفت: در سال‌های اخیر شاهد همکاری‌های گسترده دو کشور ایران و عراق به لحاظ جنبه‌های قضایی، فرهنگی، سیاسی، امنیتی و اقتصادی هستیم؛ در این میان نقش دستگاه‌های قضایی دو کشور در توسعه این ارتباطات گسترده، برجسته و اثرگذار می‌باشد.

حجت‌الاسلام والمسلمین محسنی اژه‌ای افزود: در سنوات گذشته، تفاهمات و توافقات خوبی میان دستگاه‌های قضایی دو کشور ایران و عراق منعقد شده که بعضاً هم‌عملیاتی شده‌اند لکن اجرای این تفاهمات نیازمند اقدامات بیشتری است؛ حتماً باید دستگاه‌های قضایی دو کشور، ارتباطات فی‌مابین را بسط و گسترش دهند و

اعطای پروانه وکالت، کارشناسی، مشاوره و وکالت تخصصی بدون آزمون در درگاه ملی مجوزها فعال می‌شود

مشاور خانواده بدون آزمون و پروانه وکالت تخصصی آیین‌نامه‌ها و فرایندهای لازم در سامانه مذکور تعریف شده و ظرف سه روز آینده با هماهنگی فنی با مرکز مربوطه در درگاه ملی مجوزها فعال می‌شوند.

رئیس مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضاییه در خصوص پروانه‌های وکالت، کارشناسی رسمی و مشاوره خانواده که بر اساس مفاد مندرج در مواد ۴ و ۵ قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار با برگزاری آزمون توسط سازمان سنجش آموزش کشور صادر می‌شود تصریح کرد: با توجه به آزمون محور بودن مجوزهای مذکور هرگونه اقدام وفق قانون بر عهده سازمان سنجش بوده و بر فرض اتصال به درگاه ملی مجوزها عملاً امکان ثبت نام و صدور مجوز از طریق درگاه میسر نیست.

رئیس مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضاییه گفت: اعطای پروانه وکالت بدون آزمون، پروانه کارشناسی رسمی بدون آزمون، پروانه مشاور خانواده بدون آزمون و پروانه وکالت تخصصی آیین‌نامه‌ها و فرایندهای لازم در سامانه مذکور تعریف شده و ظرف سه روز آینده با هماهنگی فنی با مرکز مربوطه در درگاه ملی مجوزها فعال می‌شوند. حسن عبدلیان پور در خصوص اتصال مرکز به سامانه درگاه ملی مجوزها گفت: به رغم آنکه وفق آرا صادره از هیئت عمومی دیوان عدالت اداری، وکالت، کارشناسی رسمی و مشاوره خانواده کسب و کار تلقی نمی‌شود و از قانون اصلاح مواد ۱ و ۷ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ خروج موضوعی دارند. وی ادامه داد: اما با هدف شفافیت و پیرو فرامین رئیس قوه قضاییه فرآیندهای مذکور در خصوص اعطای پروانه وکالت بدون آزمون، پروانه کارشناسی رسمی بدون آزمون، پروانه

رئیس مرکز وکلا:

۷۰ درصد پرونده‌ها در استان‌های کم جمعیت با حضور مشاوران خانواده به صلح و سازش ختم شد

رئیس کل دادگستری استان مرکزی، حجت الاسلام والمسلمین سید عبدالمهدی موسوی نیز گفت: ساختار مدیریت کارشناسان و وکلا، ساختاری پای کار و همراه است و در مجموع، انتظارات از این مجموعه نیز افزایش یافته و امید است وفاقی را جهت احقاق حقوق عامه در مجموعه دادگستری استان مرکزی شاهد باشیم.

وی افزود: یکی از محورهای سند تحول قضایی کنترل و کاهش ورودی به دستگاه قضاست که نفع آن به همگان می‌رسد و شاید یکی از مهمترین محورها باشد.

حجت‌الاسلام والمسلمین موسوی ادامه داد: نیاز است نشست‌های علمی توسط کارشناسان برگزار و دعاوی و خلأهای موجود آسیب شناسی شوند چراکه این مهم نیز در کاهش ورودی‌ها تاثیر بالایی خواهد داشت.

ربیع اله قربانی، دادستان اراک نیز افزود: وجه اشتراک مجموعه وکلا و قضات این است که دانش و علم خود را در مسیر اجرای عدالت پیاده سازی می‌کنند، برآیند همه این علوم باید به اجرای عدالت ختم شود و جامعه را به تمام ضوابط شرعی پایبند کنند.

وی ادامه داد: هیچ شهروند و نهادی به اندازه وکلا و کارشناسان نسبت به آسیب‌هایی که دستگاه قضایی را تهدید می‌کند شناخت ندارد و این باید به یک باور برای همه تبدیل و این نگاه تقویت شود.

قربانی با اشاره به وجود مشکل کارشناس خط گفت: با توجه به کمبود کارشناس خط، مشکلات زیادی ایجاد می‌شود که باید به این مهم که مشکل ساز است توجه ویژه صورت گیرد. موضوعاتی همچون انتظار از وکلا به منظور نظارت جدی در تنظیم دادخواست‌ها و کنترل طرفین و ارائه مدارک کامل و لازم، نظم در دادرسی، جلوگیری از اطلاع دادرسی از طریق عدم ارسال لوایح متعدد، توجه به ابطال تمبر مالیاتی دادگاه تجدیدنظر، استانداردسازی در مسیر کارشناسی و... در این نشست مطرح شد.

همچنین، در سفر عبدالیان پور به اراک، ساختمان مرکز وکلا و کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده استان مرکزی نیز کلنگ زنی شد.

این مرکز با زیربنای ۲ هزار مترمربع در ۴ طبقه و برآورد اعتبار ۲۶۰ میلیارد تومان احداث می‌شود.

مرکز وکلا موجبات وفاق را فراهم کرده و کاری که امروز در مرکز وکلا انجام می‌گیرد دوستی و وفاق با کشور، نهادها و مجموعه‌های اجرایی و مردم است

اینکه به دادگاه مراجعه کنند به این سامانه مراجعه می‌کنند، این سامانه این افراد را به مشاورین خانواده مرکز که پروانه مشاوره خانواده دارند ارجاع می‌دهد.

عبدالیان پور با اشاره به فعالیت مشاوران خانواده گفت: با حضور مشاوران خانواده ۷۰ درصد از پرونده‌ها در برخی استان‌های کم جمعیت به صلح و سازش ختم شده است.

وی خاطرنشان کرد: تفاهم نامه‌ای با مرکز آموزش قضات قوه قضائیه منعقد شده و از اوایل خرداد اقدامات آموزشی مشترک وکلای قوه قضائیه و قضات در قوه قضائیه آغاز خواهد شد که در استان نیز باید به این سمت حرکت شود.

رئیس مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضائیه ادامه داد: تمرکز زدایی در مرکز یا جدیت انجام و نظرات کارشناسان برتر در استان‌ها برگزار می‌شود که نشان از تمرکز زدایی دارد.

وی ادامه داد: نمایشگاه جعل خط در راستای انجام کارشناسی خط در حال برگزاری است و این مرکز در این حوزه رتبه برتر را داشته است. در آینده نزدیک اقدامات خوبی در حوزه کارشناسی خط انجام می‌شود.

تفاهم نامه‌ای با مرکز آموزش قضات قوه قضائیه منعقد شده و از اوایل خرداد اقدامات آموزشی مشترک وکلای قوه قضائیه و قضات در قوه قضائیه آغاز خواهد شد که در استان نیز باید به این سمت حرکت شود

رئیس مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضائیه گفت: با حضور مشاوران خانواده ۷۰ درصد از پرونده‌ها در برخی استان‌های کم جمعیت به صلح و سازش ختم شده است.

حسن عبدالیان پور چهارشنبه ۲۰ اردیبهشت در شورای برنامه ریزی دادگستری استان مرکزی اظهار کرد: مرکز وکلا موجبات وفاق را فراهم کرده و کاری که امروز در مرکز وکلا انجام می‌گیرد دوستی و وفاق با کشور، نهادها و مجموعه‌های اجرایی و مردم است.

وی افزود: از سال گذشته حضور مقامات قضایی در مساجد آغاز شده که در این راستا ۱۲۰۰ وکیل معاضدتی به مردم جهت ارائه خدمت معرفی شده است، سال گذشته اقدامات خوبی انجام شده و هر فردی توانایی گرفتن وکیل ندارد مرکز وکلا به او وکیل معاضدتی می‌دهد.

رئیس مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضائیه تصریح کرد: استان مرکزی جزو معدود استان‌هایی است که به سامانه ۱۲۹ متصل نیست این در حالیست که این سامانه بسیار موثر در کاهش ورودی است، وکلا در این سامانه به صورت رایگان مسائل حقوقی مردم را پاسخ می‌دهند و نیاز است استان مرکزی در این راستا تقویت شود.

عبدالیان پور بیان کرد: در سامانه ۱۲۹ علاوه بر اینکه خدمات مشاوره حقوقی به صورت رایگان ارائه می‌شود، خدمات کارشناسی خانواده هم ارائه خواهد شد.

وی تاکید کرد: از اواخر امسال همه به سمت تخصصی شدن وکالت پیش خواهند رفت، در این راستا ۳ هزار و ۷۰۰ نفر برای آموزش تخصصی ثبت نام کرده اند و ۱۸۰۰ نفر مربوط به کانون وکلا هستند.

رئیس مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضائیه اضافه کرد: یکی از سامانه‌هایی که سال گذشته در راستای سند تحول قضایی، عملیاتی و اجرایی کردیم سامانه مسیر بود. سامانه مسیر در خصوص مشاوران خانواده است، این سامانه به صورت پایلوت در استان البرز و برخی از شهرستان‌های استان تهران بارگزاری شد.

وی در خصوص سامانه مسیر گفت: در این سامانه کسانی که دعوی خانواده خصوصاً دعوی طلاق را دارند قبل از

مرکز وکلای قوه قضاییه و شورای شهر تهران اعلام آمادگی کردند

بررسی پرونده‌های حقوقی و کارشناسی شهرداری‌ها در دیوان عدالت اداری

ادامه از صفحه اول:

■ اعلام آمادگی مرکز وکلای برای همکاری با شورای شهر و شهرداری‌ها

حسن عبدلیان پور، رئیس مرکز وکلای کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضاییه نیز با تشکر از حضور مهدی چمران و آقای مهدی اقراریان در مرکز وکلای گفت: با توجه به حضور ۳۱ هیئت‌مدیره و دادسرای انتظامی برای نظارت بر امور وکلای و کارشناسان رسمی و حضور ۱۰۰ قاضی منصوب رئیس قوه قضاییه که با مرکز وکلای همکاری دارند می‌توان اعلام کرد که تخلفات از سوی وکلای و کارشناسان در این مرکز بسیار اندک است و ما در مرکز با تخلفات به شدت برخورد می‌کنیم.

وی افزود: از طریق ایجاد سامانه ۱۵۱۵ پرونده‌ها را به صورت اتوماسیون و با سامانه بین کارشناسان رسمی توزیع می‌کنیم. سامانه به صورت تخصصی کار می‌کند و پرونده‌ها را به کارشناسان رسمی در زمینه تخصصی خود ارائه می‌دهد و این سیستم و سامانه است که کارشناسان رسمی را انتخاب می‌کند و تشخیص می‌دهد این کار در کاهش تخلفات بسیار اثرگذار بوده و مورد استقبال قرار گرفته است و همچنین از بروز تخلفات جلوگیری کرده است.

بر این اساس انتخاب وکلای کارشناسان متخصص و رسمی از مرکز وکلای می‌تواند در طرح پیگیری حقوق مردم در شهرداری‌ها بسیار موثر باشد و به شورای شهر و شهرداری‌ها در زمینه پیگیری حقوق بیت المال موثر باشد.

عبدلیان پور افزود: وکالت نیز در این مرکز در حال تخصصی شدن است و وکلای در زمینه‌های تخصصی خود پرونده‌ها را می‌پذیرند ما امروز وکلای و کارشناسان متخصص در زمینه رمز ارزها و دعاوی گمرکی و حقوق بانکی، حسابداری و حسابداری داریم. بهترین استادان حقوق در زمینه‌های مختلف را دعوت کرده ایم تا در این مرکز دوره‌ها و کارگاه‌های مختلفی را برگزار نموده و نیز کتاب‌های منتشر شده از سوی ایشان برای آموزش وکلای و کارشناسان مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ لذا در بحث آموزش، مرکز وکلای اقدامات بسیار موثری را انجام داده است. اکنون توانایی و تخصص لازم برای حضور کارشناسان و وکلای در پرونده‌های دیوان عدالت اداری و شهرداری‌ها را دارد.

وی ادامه داد: حتی در زمینه مشاوره خانواده موفقیت‌هایی را کسب نموده و ۷۰ درصد پرونده‌ها به صلح و سازش بین خانواده‌ها منجر شده است عبدلیان پور ادامه داد: با ایجاد تلفن ۱۲۹ تعدادی از وکلای مراکز مختلف کشور مستقر شده‌اند که می‌توانند به مردم توصیه‌ها و نکات مختلف را در زمینه قراردادها و امور حقوقی و پیگیری حقوقی خود ارائه دهند و افراد ضمن گفتگو با کارشناسان در مورد پرونده خود آگاهی کسب می‌کنند. همچنین در زمینه حقوق آپارتمان نشینی و حقوق عامه دوره‌هایی را برگزار کردیم و آمادگی داریم که در فرهنگسراها دوره‌های آشنایی با فرهنگ آپارتمان نشینی را برای مردم برگزار کنیم.

عبدلیان پور با اشاره به طرح حضور در مساجد در ماه مبارک رمضان گفت: بر اساس این طرح تاکنون و به ۱۳ هزار نفر به صورت شفاهی، یا به شکل‌های دیگر، پیگیری پرونده و راهنمایی‌های حقوقی ارائه شده است در حال حاضر این طرح روزهای یکشنبه در مساجد با حضور وکلای ادامه دارد و به صورت دائمی ادامه خواهد داشت.

عبدلیان پور گفت: حتی در زمینه‌های امور بانکی نیز کارشناس رسمی متخصص داریم و علاوه بر کارشناسان حسابداری و حسابرسی که قبلاً فعالیت داشته‌اند اکنون کارشناسان امور بانکی نیز در مرکز فعالیت دارد.

مهدی چمران با سپاس از فعالیت‌ها و همکاری‌های مختلف

پایگاه مساجد استفاده می‌کردند. امیرالمومنین نیز از مساجد برای قضاوت و کمک به مردم و جهاد استفاده می‌کردند و لذا این اقدام ویژه و ارزشمند برای حضور در مساجد موجب خیر و برکت در جامعه بوده و به مردم کمک کرده است و رضایت مردم را جلب خواهد کرد.

چمران افزود: ضمن سپاس از همکاری‌ها و فعالیت‌ها و اقدامات گسترده مرکز وکلای، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضاییه، لازم است که جهت کلیه این اقدامات ارزشمند تشکر کنم و از فرصتی که برای بررسی مشکلات شورای شهر و شهرداری‌ها در تهران در مرکز وکلای، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضاییه ایجاد شده تشکر کنم. چمران گفت: از اقدامات موثری که در سال‌های اخیر و به خصوص در سال گذشته با مدیریت عبدلیان پور صورت گرفته و دانش حقوقی و تخصصی شدن امور را به همراه داشته و در جهت مسئولیت‌های اجتماعی حقوق عامه اقدامات مختلف صورت گرفته است تشکر می‌کنیم. انتظار داریم که با همکاری مرکز وکلای به افزایش دانش حقوقی جامعه کمک کنیم و مردم در زمینه‌های مختلف از امکانات شهری و شهرداری تهران از جمله فرهنگسراها برای بهبود فرهنگ آپارتمان نشینی و مشاوره خانواده و آشنایی بیشتر و مسائل قانونی و حقوقی استفاده کنند. برای تأمین وکلای و کارشناسان رسمی و گروه‌های تخصصی برای رسیدگی بهتر به حقوق عامه و مردم و همچنین جلوگیری از رانت و فساد و کمک به حقوق دولت و شهرداری‌ها انتظار داریم که با همکاری اعضای مرکز وکلای در سراسر کشور و تهران وضعیت بهتری را در رسیدگی به پرونده‌های شهرداری‌ها شاهد باشیم.

چمران با مشاهده گزارش‌های تصویری از حضور رئیس و معاونان و وکلای مرکز وکلای در مساجد و ماه مبارک رمضان اعلام کرد: از فعالیت‌های مختلف مرکز وکلای و کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضاییه در زمینه‌های مختلف حقوقی، کمک به مردم. معاضدت تشکر کرده و از اینکه تخصص‌های مختلف در این مرکز وجود دارد و وکلای و کارشناسان رسمی در رشته‌های مختلف به صورت تخصصی کار می‌کنند تشکر می‌کنیم.

برای بررسی موضوعات مختلف تخصصی از جمله تشخیص باغات در مناطق مختلف شهر تهران می‌توان به صورت مشترک از کارشناسان کشاورزی و معماری و حقوقی استفاده کرد و با تلفیق آن‌ها موضوعات را به صورت تخصصی و کارشناسی به پیش برد.

مرکز وکلای، کارشناسان رسمی و مشاوران قوه قضاییه با دستگاه‌های مختلف اجرایی و دولت، اقدامات و امکانات آموزشی که در اختیار وکلای و کارشناسان رسمی قرار داده و پیگیری حقوق مردم، معاضدت قضایی و راهنمایی و مشاوره حقوقی، بالا بردن سطح دانش حقوقی در جامعه داشته است. گفت: در دو سال اخیر، مرکز وکلای و کارشناسان رسمی، با ابتکارات و برنامه‌هایی که انجام داده اند هماهنگی‌ها و همکاری‌های گسترده‌ای در جهت تعامل با دستگاه‌های مختلف انجام داده اند. حضور رئیس و معاونان و وکلای و کارشناسان رسمی در مساجد، در جهت راهنمایی و مشاوره و معاضدت و کمک به مردم، اقدام بسیار خوبی بود و جا دارد که از مسوولان و کارکنان مرکز وکلای تشکر و قدردانی کنیم. به باید آوردیم که در ابتدای انقلاب و در دوره جنگ، از طریق همین مساجد، نیروها را برای حضور در جبهه، جذب می‌کردیم. پیامبر اسلام نیز برای جهاد، و کمک به مردم از

حسن عبدلیان پور:

از طریق ایجاد سامانه ۱۵۱۵ پرونده‌ها را به صورت اتوماسیون و با سامانه بین کارشناسان رسمی توزیع می‌کنیم سامانه به صورت تخصصی کار می‌کند و پرونده‌ها را به کارشناسان رسمی در زمینه تخصصی خود ارائه می‌دهد و این سیستم و سامانه است که کارشناسان رسمی را انتخاب می‌کند و تشخیص می‌دهد این کار در کاهش تخلفات بسیار اثرگذار بوده و مورد استقبال قرار گرفته است و همچنین از بروز تخلفات جلوگیری کرده است

ادامه از صفحه قبل

و تنها دو طبقه باید بسازند و همین موضوع باعث توقف ساخت و سازها شد و شکایت‌ها و اختلافات بسیاری نیز به همراه داشت. در حال حاضر با توجه به اینکه قیمت زمین بالای ۱۵۰ میلیون تومان تا بالای ۲۰۰ میلیون تومان است عده‌ای اقدام به سوزاندن باغ‌ها کرده و جریمه آن را می‌دهند و برای شکستن رای دیوان عدالت اداری و ابطال نظر شورای شهر تلاش می‌کنند و وکیل می‌گیرند و پول خرج می‌کنند. رئیس شورای شهر استان تهران افزود: در مرحله تجدیدنظر نیز دیوان عدالت اداری، اخیراً اعلام کرده که نظر یک یا سه کارشناس را دریافت

می‌کند و در مورد باغ بودن یا نبودن ملک نظر آن‌ها را جویا می‌شود، اما این کارشناسان عمدتاً از تعریف باغ و مسائل معماری و تراکم و موضوعات محلی بی‌خبر هستند و نظری که مطابق با حقوق شهرداری‌ها و بیت المال باشد را ارائه نمی‌دهند. برخی از آن‌ها تخصص‌های غیر مرتبط دارند. مثلاً برخی مهندس نقشه برداری هستند که از مسائل حقوقی و معماری و تعریف باغ اطلاعی ندارند.

وی ادامه داد: در مواردی با این که عکس هوایی از درختان سرسبز در دهه‌های اخیر ارائه داده‌اند، اما عده‌ای با سوزاندن باغ، عکس‌های هوایی جدید تهیه کرده و اعلام می‌کنند که فلان زمین باغ نیست. این موضوعات باعث می‌شود که دیوان عدالت اداری بر اساس نظر کارشناسان رای نهایی را به نفع مالک و به زیان شهرداری صادر کند. آن‌ها پول خرج می‌کنند و به وکیل پول می‌دهند و کارشناسان نیز عمدتاً به زیان شهرداری رای می‌دهند. بر این اساس ما انتظار داریم که کارشناسان رسمی و افراد متخصص نظر بدهند، اما در عین حال نمی‌خواهیم که این موضوع رانت برای عده‌ای ایجاد کند اگر قرار باشد که برای وکلا و کارشناسان رسمی رانت ایجاد شود می‌تواند روی مسیر پرونده‌ها و قیمت زمین تأثیر گذار باشد؛ لذا باید از گروه‌های تخصصی و متعهد مانند مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضاییه استفاده شود.

چمران افزود: کارشناسان باید متخصص و دارای تجربه و سابقه باشند. بر اساس حقوق بیت المال و حقوق شهرداری‌ها نظر بدهند و از حیات شهر، زیست شهری، فضای سبز و باغات تهران دفاع کنند. دعوای مردم و حقوق مردم است و باید بر اساس منافع مردم باشد. اگر کارشناسان رسمی نظر ۲۱ عضو شورای شهر و ۱۰۰ کارشناس را نادیده بگیرند عملاً به زیان حقوق مردم خواهد بود ما انتظار داریم کارشناسان رسمی از حقوق عامه و حق زیست و حق حیات مردم دفاع کنند.

کاهش تعداد پرونده‌ها و رعایت حقوق مردم با همکاری شورای شهر و شهرداری‌ها با مرکز وکلا

مهدی اقراریان رئیس کمیته نظارت شورای شهر تهران در این جلسه با اشاره به اقدامات موثر مرکز وکلا در تقویت نیروهای کارشناسی و وکلای متخصص جامعه و رسیدگی به حقوق مردم گفت: باید تعاملات مختلف بین بخش‌ها و دستگاه‌های کشور را شاهد بوده و شاهد تعامل و پیگیری‌های گسترده در زمینه‌های رسیدگی به حقوق مردم باشد در این زمینه لازم است که تعاملات با شهرداری‌ها نیز تقویت شود، حقوق مردم رعایت شده و افرادی که به شکل‌های مختلف بدهکار بودند یا تخلفی داشته‌اند به موضوعات آن‌ها رسیدگی شود. در حال حاضر مطالبات از پرونده‌های مختلف از ارقام مختلف و حتی تا ۶۰۰ میلیارد تومان وجود دارد که احتمال لطمه به بیت المال را به دلایل مختلف از جمله تضاد منافع موجود ایجاد کرده است؛ لذا برای آنکه حقوق مردم و شهرداری‌ها رعایت شود باید در اجرای قانون و کار کارشناسی دقت بیشتری مبذول شود.

وی گفت: همچنین برای کاهش تعداد پرونده‌های موجود در شهرداری‌ها باید اقدامات لازم صورت گیرد تا کار به اختلاف بیشتر و تخلفات و پرونده‌های بیشتر منجر نشود. با تشکیل کارگروه‌هایی میتوان مشکلات موجود را شناسایی کرد و با همکاری کارشناسان مرکز وکلا در زمینه‌های مختلف از جمله اقدامات مرکز توسعه حل اختلاف و با ابتکار عمل‌های موجود از رشد تعداد پرونده‌ها جلوگیری کرده و حقوق مردم رعایت شود.

حقوق مردم در این زمینه، شاهد تخریب باغ‌ها بوده ایم و بسیاری ساختمان‌ها و برج‌ها ساخته شده است.

چمران با اشاره به مشکلات امروز شورای شهر در زمینه باغات تهران گفت: پس از اصلاحات قانون در شورای عالی استان‌ها و مجمع تشخیص مصلحت نظام که قانون باغات با تغییراتی همراه شد، تشخیص اینکه این ملک باغ است یا خیر؟ به عهده شورای شهر گذاشته شده است تا شورای شهر رای دهد که فلان ملک باغ است یا خیر؟ در این زمینه کمیسیون ماده ۱۲ و ۱۴ با حضور شهردار و رئیس فضای سبز و عضو شورای شهر در مورد باغ بودن یا نبودن ملک نظر می‌دهند اگر اعتراضی در این زمینه باشد به کمیسیون تخصصی شوراها رفته و پس از بررسی مجدد در صحن شورا مطرح می‌شود تا بر اساس رای اکثریت مشخص شود که ملک باغ است یا خیر؟ بعد از این مرحله پرونده به فرمانداری می‌رود و اگر خلاف قانون باشد اجرا می‌شود. معمولاً در این مراحل مالک شکایت می‌کند و ما برای آنکه موضوع را رسیدگی کنیم باید به رای دیوان عدالت اداری و نظر کارشناسان رسمی توجه کنیم. اما برخی کارشناسان رسمی رای خود را در باغ بودن صادر می‌کنند و همین موضوع باعث شده که بسیاری از زمین‌ها و باغ‌ها عملاً تبدیل به مجتمع‌ها و برج‌ها و ساختمان‌های مختلف شود.

وی ادامه داد: موضوع خانه باغ در مناطق مختلف شهر تهران با مشکلاتی مواجه است و معمولاً گفته می‌شود که مالک اجازه دارد حدود ۳۰ درصد از فضای زمین را خانه سازی کند و یک یا دو طبقه خانه سازی کند و نسبت به احیای درختان اقدام نمایند. در حال حاضر به جای دو طبقه ۸ طبقه می‌سازند. واحدهای بیش از آن با جریمه تخلفات مواجه می‌شوند و عده‌ای جریمه را پرداخت کرده و عملاً برج ساخته اند و نام آن را برج باغ گذاشته اند.

چمران گفت: در حالی که ما تعریف برج باغ نداریم و تعریف درست این زمین‌ها خانه باغ است. شورای شهر قبلی اعلام کرد که تنها در ۱۵ درصد زیر بنا می‌توان خانه سازی کرد

مهدی چمران:

از زمان اولین قانون باغات که در سال ۵۸ در شورای انقلاب تصویب شد و اصلاحات بعدی آن، بر گسترش باغات تاکید شده است و باغ تعریف دارد. اما جالب این است که با وجود تاکید بر حمایت از باغ‌ها و گسترش فضای سبز و زیست شهری و حقوق مردم در این زمینه، شاهد تخریب باغ‌ها بوده ایم و بسیاری ساختمان‌ها و برج‌ها ساخته شده است

وی با تشکر از رئیس مرکز وکلا و کارشناسان اعلام کرد: در فعالیت‌های شورای شهر شهرداری با همکاری مرکز وکلا باید رعایت حقوق عامه و بیت‌المال در راس امور باشد. این اقدامات بسیار موثر در جهت حقوق عامه و بیت المال است و در جهت کسب رضایت مردم بسیار موثر خواهد بود. چمران با اشاره به سلیقه مناسب و جذاب روابط عمومی مرکز وکلا در مورد گزارش دهی مناسب

حضور در مساجد تاکید کرد که باید الگوها و سمبل‌های مذهبی مانند مساجد و حمایت از حقوق عامه و بیت المال با روش‌های مناسبی به جامعه ارائه شود تا پیام مناسب خود را به همراه داشته باشد. تعداد بالای رسیدگی به درخواست‌های حقوقی و قضایی مردم در مساجد کشور و معاضدت حقوقی برای مردم و انجام امور مختلف پیگیری پرونده‌ها رضایت مردم را به همراه دارد و امید است که ادامه حضور در مساجد در روزهای یکشنبه بتواند به کاهش مشکلات مردم کمک کند.

همکاری با کارشناسان مرکز برای کاهش مشکلات شورای شهر و شهرداری تهران

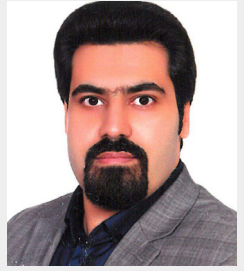
چمران گفت: یکی از مشکلات ما این است که تصمیمات در شهرداری و شورای شهر با اعتراض ذی نفعان و افراد مختلف مواجه می‌شود و در نتیجه این مسائل به قوه قضائیه و دیوان عدالت اداری و سازمان بازرسی ارجاع می‌شود و قاضی باید قضاوت کند و این قضاوت معمولاً از طریق نظرات کارشناسی رسمی روی پرونده‌ها صورت می‌گیرد. در دیوان عدالت اداری که مرجع رسیدگی به پرونده‌های شهرداری است وکلایی حرفه‌ای از سوی ذینفعان و شکات انتخاب می‌شوند تا پیگیری حقوق آن‌ها باشد و معمولاً ارقام قابل توجه و بیشتری را نسبت به وکلا و نمایندگان حقوقی که از سوی شهرداری‌ها انتخاب میشوند دریافت میکنند. زیرا نماینده شهرداری یک کارمند است و به خاطر مشکلاتی که دارد و پول کمی که دریافت می‌کند، دفاع موثر و کارشناسی و مورد انتظار و مناسب را از حقوق شهرداری و بیت المال انجام نمی‌دهد. در نتیجه در پرونده‌هایی که تشکیل می‌شود معمولاً پیگیری حقوقی به نفع بیت المال و شهرداری در حد مورد انتظار نیست. حتی بعضی از نمایندگان حقوقی شهرداری‌ها در فرصت قانونی، درخواست تجدید نظر ارائه نمی‌دهند و به همین دلیل رای دادگاه بدوی به زیان شهرداری‌ها حاکم می‌شود. اما از طرف مقابل، وکلای حرفه‌ای انتخاب می‌شوند که موضوع را در مراحل مختلف رسیدگی می‌کنند و این روند به زیان شهرداری‌ها تمام می‌شود و در بسیاری از پرونده‌های ماده ۱۰۰ و سایر پرونده‌ها، حقوق شهرداری‌ها و مردم و شهر پیگیری نمی‌شود و عملاً به نفع طرف مقابل رای داده می‌شود.

وی افزود: در این زمینه خاطریم هست که یکی از نمایندگان حقوقی به من میگفت که من مشکل دارم اگر می‌توانید مشکل من را در شهرداری حل کنید. یعنی به جای پیگیری حقوق شهرداری، به دنبال مشکلات شخصی و شغلی خودش بود. اما در طرف مقابل وکلای حرفه‌ای به دنبال قرار موقت، جلوگیری از اجرای حکم، لغو حکم و تجدید نظر و پیگیری‌های مختلف هستند تا سرانجام پرونده به زیان شهرداری به نتیجه برسد و در مقابل نمایندگان حقوقی شهرداری‌ها از حقوق شهرداری حمایت اساسی ندارند.

مشکل تشخیص باغ در املاک تهران

چمران تاکید کرد: دیوان عدالت اداری و قضات نیز پرونده‌هایی را برای بررسی به کارشناسان رسمی ارجاع می‌دهند. به عنوان مثال در رابطه با بررسی وضعیت باغات در مناطق مختلف شهر تهران مشکل بسیار داریم. از زمان اولین قانون باغات که در سال ۵۸ در شورای انقلاب تصویب شد و اصلاحات بعدی آن، بر گسترش باغات تاکید شده است و باغ تعریف دارد. اما جالب این است که با وجود تاکید بر حمایت از باغ‌ها و گسترش فضای سبز و زیست شهری و

ورود «جرم‌شناسی» به نمایشگاه کتاب امسال

حامی عدالت: نمایشگاه بین‌المللی کتاب امسال نیز همچون سال‌های گذشته نمایش‌دهنده کتاب‌های حوزه حقوق نیز هست. یکی از این آثار به نمایش درآمده، کتاب جرم‌شناسی (طرح مباحث نوین در دانش جرم‌شناسی) به شمار می‌رود. این اثر مکتوب حقوقی با تعداد ۲۵۲ صفحه چاپ نخست خود را بهار امسال یعنی ۱۴۰۲ به ثبت رسانده است. جرم‌شناسی، در شناسنامه خود نام شرکت سهامی انتشار را به عنوان ناشر و بر جلد خود نام هادی کرامتی معز را به عنوان مولف دارد.

از دیگر آثار حقوقی که نام کرامتی معز بر آن ثبت شده است، می‌توان به بزه دیده شناسی کودکان در شبکه‌های مجازی، سیاست کیفری سخت‌گیرانه در آیین دادرسی کیفری ایران و بایسته‌های جرم‌انگاری در حقوق خانواده با تأکید بر حفظ کیان خانواده، اشاره کرد. این مولف، دکتری تخصصی خود را از دانشگاه تهران دریافت کرده و اکنون مدرس دانشگاه و داور دعوی حقوقی است. در ارتباط با کتاب جرم‌شناسی، گفت‌وگویی با این حقوق‌دان داشته‌ایم که گزیده‌ای از آن را با هم می‌خوانیم.

مدنظر قرار گرفته شود. چرا که قاضی یا یک حقوق‌دان در برخورد با بزهکاری نباید تنها درصد جست‌وجوی مصداق قانونی آن باشد، بلکه او به مثابه یک طبیب، قبل از هر اقدامی باید درد بیمار را تشخیص دهد و سپس داروی مناسب و لازم را تجویز نماید، اگر نه بیمار او نه تنها مداوا نمی‌شود، که امکان تشدید حالت وی و احیاناً نابودی‌اش و حتی احتمال شیوع آن بیماری در بین سایرین نیز وجود خواهد داشت.

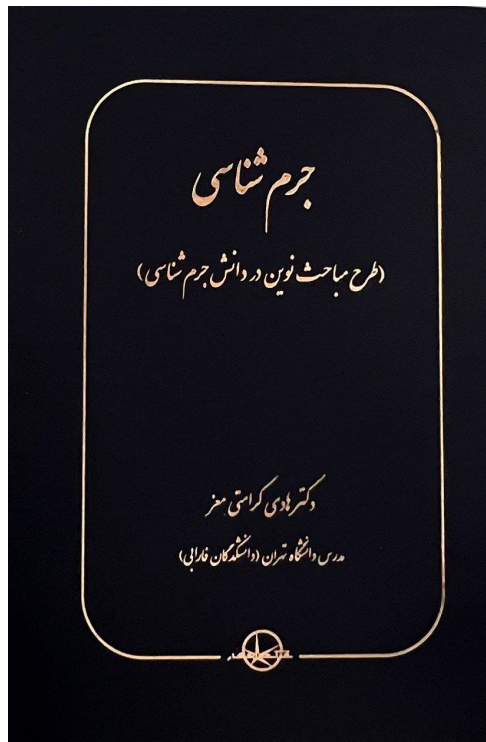
یک جرم‌شناس و یا یک حقوق‌دان آشنا به این علم، ایمان خواهد داشت که بزهکاری به طور معمول، علل فردی و اجتماعی دارد و علاوه بر آن، هیچ انسانی در بدو تولد، منحرف و بزهکار به دنیا نیامده و این جامعه با عوارض منطقی و جرم‌زای خود، او را به سوی انحراف و کج‌روی سوق داده است. البته باید در نظر گرفت که انسان موجودی دارای اراده است که مسئولیت اعمال خویش را نیز به عهده دارد، ولی برای مؤثر بودن اجرای مجازات باید ابتدا زمینه‌های فساد و تباهی در جامعه نابود شود و بعد از آن اگر افرادی در تعقیب هوای نفسانی و تفکر شیطانی به سوی انحراف روی آورند مجازاتی درخور اعمالشان آن هم با هدف اصلاح و بازسازی اعمال شود. اینچنین اقدام پسندیده‌ای صرفاً در اثر آموزش‌های جرم‌شناختی برای قضات به وجود می‌آید و گرنه به لحاظ عدم برنامه‌ریزی صحیح دست اندرکاران عدالت کیفری و عدم آشنایی کافی مسئولین آموزش قوه قضائیه به ضرورت آموزش‌های جرم‌شناختی و تراکم شدید و طاقت فرسای کار قضایی قضات و فراهم نبودن امکان مطالعات جرم‌شناختی و تراکم موجب می‌شود تا آن گونه که شایسته است از آموزه‌های جرم‌شناختی بهره نبرند. از این رو لازم است که مسئولین امر، به این نکته توجه بیشتری نشان دهند و به منظور آشنایی قضات با آموزه‌های جرم‌شناسی و علوم جنایی پیرا حقوقی جدید، امکان مطالعات مربوطه، به طرق مؤثر و مفید در اختیار قضات قرار گیرد، زیرا دانش آموخته مقطع کارشناسی حقوق صرفاً دو واحد جرم‌شناسی در طول دوران تحصیل را می‌آموزد.

با توجه به موضوع مدنظر کتاب، بومی سازی دانش جرم‌شناسی در ایران با چه موانعی رو به روست؟

برای بومی سازی جرم‌شناسی در ایران با موانع جدی روبه‌رو هستیم، یکی از این موانع فقدان داده‌های تجربی متکی به تحقیقات میدانی است. از این رو تا زمانی که محققان جرم‌شناسی به واقعیات آماری، فرهنگی و قضایی بزهکاری در کشور اطلاعی نداشته باشند، نباید از آنان انتظار ارائه راهکارهای جرم‌شناسی پیشگیرانه را به منظور کنترل با پدیده بزهکاری داشت!

علت شناسی جرم و ارائه راهکارهای پیشگیری از آن، صرف مطالعات کتابخانه‌ای و تحقیقات نظری، کارایی ندارد و نیازمند مطالعات و مصاحبه‌های میدانی و آماری و بسترسازی فرهنگی است، آن‌هم با درنظر گرفتن خرده فرهنگ‌ها و ارزش حاکم بر جامعه هدف.

از وجود موانع دیگر می‌توان به جایگاه جرم‌شناسی در نظام دانشگاهی ایران اشاره داشت که بر خلاف کشورهای

مطرح شده است؛ ارائه پرسش‌هایی برای دانشجویان بعد از هر فصل جهت تثبیت مطالب هر فصل؛ تبیین و ارائه مصادیق از نظریه‌های جرم‌شناسی بر مبنای وضعیت حاکم بر سیاست جنایی کشور؛ استفاده از منابع فراوان و جدید فارسی و خارجی.

بخش یا فصلی از کتاب را با ذکر شماره صفحه، به انتخاب خود معرفی کنید.

به این منظور صفحات ۲۳ تا ۲۵ را معرفی می‌کنم.

دلیل این انتخاب را نیز توضیح دهید.

نکاتی که در مورد اهمیت جرم‌شناسی و آموزش آن در این صفحات ذکر شده، یکی از مطالب مهمی است که باید

ارائه مباحث جدید که کمتر در ادبیات جرم‌شناسی فارسی مطرح شده است؛ ارائه پرسش‌هایی برای دانشجویان بعد از هر فصل جهت تثبیت مطالب هر فصل؛ تبیین و ارائه مصادیق از نظریه‌های جرم‌شناسی بر مبنای وضعیت حاکم بر سیاست جنایی کشور؛ استفاده از منابع فراوان و جدید فارسی و خارجی.

نوشتن کتاب چند وقت طول کشید؟
نزدیک به ۲ سال.

چه طور شد که به فکر نوشتن این اثر افتادید؟

این موضوع چندین سال دغدغه ذهنی‌ام بود. در دانشگاه‌ها درس جرم‌شناسی و دروس مرتبط به آن را تدریس می‌کردم و از سوی دیگر کتاب درسی که در این زمینه می‌خواستم به عنوان منبع به دانشجویانم معرفی کنم کم بود. از این حیث تصمیم به نگارش کتاب درسی جرم‌شناسی گرفتم.

از چه منابعی در نگارش اثر بهره برده‌اید؟

غالب نوشته‌هایی که در جرم‌شناسی ارائه شده، در نگارش این اثر دیده شده است، به ویژه منابع به‌روز خارجی که حتی برخی از آن‌ها بین سال‌های ۲۰۲۰ - ۲۰۲۳ میلادی منتشر شده‌اند!

به منابع به‌روز اشاره کردید، جا دارد این پرسش مطرح شود که مبنای تقسیم‌بندی مباحث نوین در جرم‌شناسی چه مواردی درنظر گرفته شده است؟

عمده مباحث نوین در جرم‌شناسی تحت عنوان جرم‌شناسی‌های انتقادی مطرح می‌شوند که مصادیق آن در فصل دوم به تفصیل اشاره شده است و مباحث نوین در جرم‌شناسی که رویکرد انتقادی نداشتند را در فصل سوم مورد تحلیل و بررسی قرار داده‌ام.

مخاطب اصلی این کتاب چه کسانی هستند، و به عبارت بهتر این کتاب بیشتر برای چه کسانی کاربرد دارد؟

فصل اول کتاب با ادبیاتی متفاوت با هدف آشنایی با جرم‌شناسی برای دانشجویان کارشناسی حقوق به عنوان منبع درس «جرم‌شناسی» نگارش شده است.

در فصول دوم و سوم کتاب، به طرح و تبیین مباحث جدید در دانش جرم‌شناسی پرداخته که به عنوان منبع درس «جرم‌شناسی نظری» برای مقطع دکتری تخصصی رشته حقوق کیفری و جرم‌شناسی و همچنین بر مبنای تحولات ایجاد شده در برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته حقوق کیفری و جرم‌شناسی می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد. به علاوه به عنوان منبع اصلی درس‌های «جرم‌شناسی» و «جرم‌شناسی نظری» و منبع کمکی درس‌های «جرم‌شناسی پیشگرمی»، «جرم‌شناسی جرایم و جنایات بین‌المللی» و «جرم‌شناسی بالینی» نیز قابل استفاده خواهد بود. قابل استفاده باشد.

همچنین مباحث مطروحه در کتاب حاضر می‌تواند زمینه مطالعه و پژوهش برای نگارش پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و رساله‌های دکتری رشته حقوق کیفری و جرم‌شناسی به ویژه برای دانشجویان علاقه‌مند به حوزه جرم‌شناسی را فراهم کند.

«جرم‌شناسی (طرح مباحث نوین در دانش جرم‌شناسی)» نسبت به کتاب‌های مشابه خود، چه مزیت‌ها و ویژگی‌هایی برای مخاطب دارد؟

در پاسخ به این پرسش می‌توانم به این موارد اشاره کنم: ارائه مباحث جدید که کمتر در ادبیات جرم‌شناسی فارسی

پیش‌رو که جرم‌شناسی یک رشته دانشگاهی مستقل است، در ایران جرم‌شناسی صرفاً یک واحد درسی به شمار می‌رود.

از سایر موانع می‌توان به فقدان بودجه مشخص، فقدان هستی‌شناختی، روش شناختی و معرفت‌شناختی جرم‌شناسی در ایران اشاره کرد.

باز هم به سراغ متن کتاب برویم. در صفحه ۵۴ در مبحث پیشگیری از بزهکاری، در ارتباط با پیشگیری وضعی از بزهکاری چه مواردی مدنظران قرار گرفته است؟

از مطالعات و پژوهش‌هایی که در زمینه پیشگیری وضعی انجام گرفته است می‌توان نتیجه گرفت که به کارگیری تدابیر پیشگیری موقعیت‌مدار، با وجود پدیده «جا به جایی جرم» هنوز می‌تواند خوش‌بینانه باشد، زیرا هرچند احتمال رخداد این پدیده وجود دارد، ولی نباید آن را پیامد گریزناپذیر پیشگیری از جرم دانست. از آن گذشته، انسان‌ها توانایی نامحدود در انطباق ندارند؛ به بیانی دیگر، می‌بینیم جابه‌جایی جرم هرگز به شکل کامل نیست و ما با ایجاد دگرگونی در یک موقعیت «جرم‌زا»، همواره دستاوردی به دست می‌آوریم.

نشر کتاب چگونه است؟ هنگام نگارش، توجهی به روان بودن نثر داشته‌اید؟

یکی از مزیت‌های این اثر، ارائه مباحث به صورت روان و شیوا و همچنین قابل فهم برای عموم دانشجویان و پژوهشگران است.

از شرایط چاپ و نشر کتاب خود راضی بوده‌اید؟ آیا چاپ کتاب حقوقی برای مولفان رضایت‌بخش است؟
متأسفانه شرایط فعلی جهت انتشار کتاب با توجه گرانی

از مطالعات و پژوهش‌هایی که در زمینه پیشگیری وضعی انجام گرفته است می‌توان نتیجه گرفت که به کارگیری تدابیر پیشگیری موقعیت‌مدار، با وجود پدیده «جا به جایی جرم» هنوز می‌تواند خوش‌بینانه باشد، زیرا هرچند احتمال رخداد این پدیده وجود دارد، ولی نباید آن را پیامد گریزناپذیر پیشگیری از جرم دانست. از آن گذشته، در صورت رخداد، اندازه و پهنه آن گسترده نیست.

کاغذ و هزینه‌های جانبی که برای ناشر دارد مناسب نیست و منجر به بالا رفتن قیمت‌های کتاب شده است و طبیعتاً این قیمت‌ها برای قشر دانشجو مقرون به صرفه نخواهد بود. لذا این فرصت را غنیمت شمرده و از حسن اعتماد مدیریت نشر وزین «شرکت سهامی انتشار» به ویژه جناب آقای امیر راسخی‌نژاد که با وجود محدودیت‌های فراوان این روزهای حوزه چاپ در کشور، از انتشار این اثر حمایت کردند، سپاسگزاری می‌نمایم.

در صفحه ۱۷۶ به مبحثی تحت عنوان جرم‌شناسی سایبری، اشاره داشته‌اید، ضمن توضیحی در این رابطه، دلایلی را که موجب شده است تا این موضوع را مورد بررسی قرار دهید بگویید.

جرم‌شناسی در آغاز سده بیست‌ویکم با محیط یا فضای جدیدی روبه‌رو شده است که فرآیند جهانی‌شدن را،

به‌طور کلی و جهانی‌شدن بزهکاری را، به طور ویژه، تسریع و تسهیل کرده است. در واقع انقلاب اطلاعات و مخابراتی چهره جرم را به طور بنیادی تغییر داده است، پیشرفت‌های تکنولوژی مزایا و فرصت‌های جدید جالبی فراهم ساخته اما آسیب‌پذیری نسبت به جرم را نیز بیش‌تر کرده است. از این رو محیط سایبری به عنوان یک محیط نامحدود و غیرملموس در جرم‌شناسی مورد بحث قرار داده شده است. جرم‌شناسی سایبری به عنوان مطالعه علت‌شناسی جرایمی که در فضای مجازی اتفاق می‌افتد و تأثیر آن در فضای واقعی و فیزیکی، تا ارائه راهکارهای پیشگیرانه قرار می‌گیرد.

در صفحه ۱۰۲ به جرم‌شناسی حیات وحش اشاره شده است. در توضیح این مبحث اشاره کرده‌اید که نسبت به جرم‌شناسی سبز نگاه جامع‌تری داشته است، این موضوع را تا حد امکان و به اختصار تشریح کنید.

جدا از تحقیقات جدید جرم‌شناسی سبز و گونه‌های جانوری که نگاه جرم‌شناختی گسترده‌ای را فراتر از انسان به کار می‌گیرد، گرایش جدیدی از جرم‌شناسی به وجود آمده که «جرم‌شناسی حیات وحش» نام دارد و گامی بیش‌تر در اصلاح بی‌توجهی جرم‌شناسی نسبت به دنیای غیرانسانی و پیشبرد گفتمان علمی در مورد آسیب‌های حیات وحش برداشته است. با این وصف «جرم‌شناسی حیات وحش» به بررسی جرایم علیه حیات وحش و آسیب‌های ناشی از آن پرداخته است و به صورت تخصصی‌تر و جزئی‌تر، آسیب‌های قانونی و غیرقانونی، از جمله ورزش‌های خونی، حیات وحش به عنوان غذا و سوء استفاده در باغ وحش‌ها را مورد بررسی قرار می‌دهد. به عبارتی جرم‌شناسی حیات وحش یک برخورد منحصر به فرد با حیات وحش به عنوان بزه‌دیدگان جرم و در نظر گرفتن حقوق آن‌ها به عنوان موجودات ذی‌شعور را فراهم می‌کند که افق‌های جدیدی را نیز برای مفهوم جرم‌شناسی حیات وحش ترسیم کرده است.

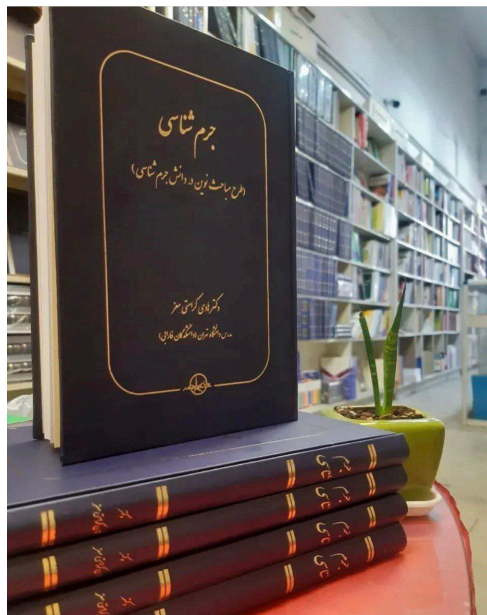
خوانش بخشی از کتاب

کتاب جرم‌شناسی (طرح مباحث نوین در دانش جرم‌شناسی)

بین برود. لذا راه حل جرم، تنها تقویت قانون و ایجاد نظم در همه شرایط نیست، به همین دلیل، پیشگیری کیفری در راستای قلع و قمع خواسته‌های مشروع و قانونی گروه‌ها و طبقات فاقد قدرت مورد استفاده قرار می‌گیرد.

به رغم نوآوری‌های مطروحه، خوانش پست مدرن از جرم با انتقاداتی جدی مواجه است، انتقاداتی که جرم‌شناسان پست مدرن هیچ‌گاه پاسخ روشن یا متقاعدکننده‌ای به آن ندادند، پیدا است که در اوج این انتقادات، اندیشمندانی قرار دارند که در ساحت فلسفه حقوق به رویکرد حقوق طبیعی و در ساحت جرم‌شناختی به رویکردهای موسوم به واقع‌گرایی (اعم از راست یا چپ) باور دارند. باید گفت، اگرچه تحول در مفهوم جرم در اندیشه پست مدرن، گفتمان جرم‌شناختی را تا حدی متأثر ساخته است، ولی ارزیابی کیفیت و آثار این تحول در عرصه سیاست جنایی هنوز میسر نشده و نیازمند گذشت زمان است.

به زعم جرم‌شناسان پست مدرن صاحبان قدرت، فعالان اصلی تولیدات ذهنی و ارزش‌گذاری ذهنی هستند و عموم مردم مصرف‌کنندگان آن‌ها هستند و اینکه اصولاً زندان‌ها پر از افراد طبقه پایین و محروم جامعه انسانی است و حقوق کیفری، مانند تار عنکبوت فقط چیزهای کوچک را شکار می‌کند و قدرت به دام انداختن چیزهای بزرگ را ندارد؛ مؤید این ادعاست که قدرت برتر و جهت‌دهنده و سوگرایانه؛ ترسیم‌گر این رویکرد و عامل تفکیک انسان‌ها و رفتارها به هم نوا و مجرم است. پس مجرمیت خصوصیت ذاتی یک رفتار نیست؛ بلکه وسیله‌ای است برای کنترل اجتماعی در دست طبقات مقتدر و ذی‌نفع جامعه و از حقوق کیفری به عنوان حرب‌های برای حمایت از منافع خودشان استفاده می‌کنند.

دکتر هادی کرامتی معز

صفحات ۷۹ تا ۸۱:

«بند دوم: یافته‌ها و نتایج جرم‌شناسی پست مدرن طبق دیدگاه‌های پست مدرن، جرم آن چیزی نیست که قانون کیفری می‌گوید بلکه توانایی یا قدرتی است که میل و خواست عده‌ای را در هر متن اجتماعی بر دیگران تحمیل می‌کند. بنابراین جرم، قدرت انکار دیگران است. برخی نگرانی فوکو در مورد قدرت و دانش را به ویژه «دانش تخصصی» در حل کردن مشکلات اجتماعی، مانند جرم را مورد توجه قرار داده‌اند. به نظر فوکو رابطه عمیقی میان قدرت و دانش وجود دارد. پست مدرن‌ها مخالف قدرت جهت‌دهنده و سوگرایانه در ترسیم مفاهیم حقوق کیفری به ویژه جرم هستند. اینان معتقدند قدرت برتر، همواره ذهنیت‌های جامعه، مرزبندی‌های مجرم و هم‌نوا می‌سازد. قدرت، خصیصه جانب‌دارانه به مفاهیم ارزشی دارد، علت اینکه به برخی از رفتارها ارزش‌گذاری و مشروعیت بخشی می‌شود و به برخی دیگر انگ مجرمانه می‌خورد، ناشی از پدیده قدرت است.

سرانجام جرم‌شناسان پست مدرن نتیجه گرفته‌اند که خشونت کیفر فقط خشونت جرم را تداوم می‌بخشد و افزایش می‌دهد، تنها هنگامی که جرم‌شناسان و همه‌ی مردم باور خود را به کارآمدی و مناسب بودن خشونت رها کنند می‌توان به گونه‌ای معقول انجام همین کار را از مجرمان نیز انتظار داشت. با این فرض ارتباط مستقیمی میان سیاست‌های خشونت‌بار در نظام عدالت کیفری و جرم‌شناسی وجود دارد.

بر مبنای جرم‌شناسی پست مدرن، پیشگیری واقعی از بزهکاری، زمانی حاصل می‌شود که با عوامل اصلی و ساختاری بزهکاری یعنی نژادپرستی، تبعیض‌های جنسیتی و تبعیض‌های قومی و دینی و استثمار و استعمار مقابله شود و روابط نابرابر قدرت از

توصیه‌های رئیس مرکز وکلای ایران به "وکلا"

■ "سازش طرفین" اولویت کاری شوراهای حل اختلاف استان مرکزی قرار بگیرد

حجت‌الاسلام سیدعبدالمهدی موسوی نیز در این همایش با اشاره به مفاهیم علوی در حوزه صلح اظهار داشت: حضرت علی (ع) در آخرین لحظات عمر خویش خطاب به حسن بن علی (ع) فرمودند: من می‌خواهم آنچه از پیامبر (ص) شنیدم به شما بگویم و آن اینکه صلح و آشتی که بین دو نفر متخاصم هست بهتر و با فضیلت تر از نماز سالیان است و این مسئله ارزشمندی است که باید توجه داشت. وی افزود: در دیگر مفاهیم و تعالیم دینی نیز از این دست توصیه‌ها بسیار است به طوری که امام صادق (ع) فرمودند: دور کعبت نماز، عذاب را بر بدن بنده عابد و نمازگزار حرام می‌کند، حالا یک صلح و سازش و ارزش و اعتباری که خداوند تبارک و تعالی برای آن قائل هست بالاتر از نماز و روزه سالیان هست و این گواهی وجود شماها باشد. موسوی تصریح کرد: شما و عزیزانی که در شورای حل اختلاف این افتخار را دارید، قدر خودتان را بدانید چرا که بسیار ارزشمند است. روایت مشهوری است که خدای تبارک و تعالی، ملائکی را مأمور کرده که بر کسانی که در مسیر صلح سازش گام بر می‌دارند صلوات و درود بفرستد، این مسئله آنقدر باارزش است که برایش ثواب شب قدر قائل شده‌اند به طوری که درباره یکی از عرفا نقل می‌کنند برای اینکه یک شب قدر را درک کند، ۳۵۵ شب را در طول سال احیا گرفته بود، حال شما با یک مصاحبت، صلح و دوستی از این ثواب و عظمت شب قدر بهره مند می‌شوید. وی خاطر نشان کرد: خداوند تبارک و تعالی به پیامبری که عقل کل است فرمود تو چه میدانی ارزش و اهمیت شب قدر را و ان‌شاءالله که خداوند از همه شما محبوب‌های حضرت حق قبول کند زیرا در روایت مشهوری آمده کسانی که در مسیر صلح و سازش هستند، محبوب خداوند تبارک و تعالی هستند. رئیس کل دادگستری استان مرکزی خاطر نشان کرد: شما به ۱۱ نفر حیات بخشیدید و این مصداق این روایت است که جامعه بشریت را زنده کردید، اگر باعث شوید یک نفر دلش زنده بشود، روحش زنده بشود و این کار بزرگ شما بوده است که ان‌شاءالله که خدا از شما قبول کند. ما هم تقدیر و تشکر می‌کنیم. خدان‌شاءالله که به همه شما توفیق و عنایت بدهد همین‌طور که دردمند مردم هستند. در حل مشکلات کنار مردم هستید، در کلام شما، در قدم شما در اقدام شما تاثیر و نفوذی قرار دهد که ان‌شاءالله که متخاصمین که به شما مراجعه می‌کنند با صلح و سازش و ترک خصومت ان‌شاءالله که شورای حل اختلاف را ترک کنند.

در پرونده های خانواده و طلاق می‌کنند، حتما دقت ویژه ای داشته باشند.

وی افزود: متأسفانه خیلی‌ها، وقتی زوج و یا زوجه به آنها مراجعه می‌کند و مشکلاتش را مطرح می‌کند نه یک پرونده را بلکه چندین پرونده را برای او تشکیل می‌دهد و این یک موضوع نگران‌کننده است. من خواهش می‌کنم که از این امر اجتناب کنند. عبدالیان پور تصریح کرد: همکاران در پرونده‌های قتل هم حتما به صلح و سازش ترغیب کنند، وقتی که وکیل خانواده مقتول هستید به عزیزانمان در شورای حل اختلاف کمک کنید چرا که فلسفه تشکیل شورای حل اختلاف صلح و سازش و اصلاح ذات‌البین است.

رئیس مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضائیه ادامه داد: ما یک برنامه‌ای را برای وکلا و یک طرحی را با استان مقدس رضوی منعقد کردیم و تفاهم کردیم مبنی بر اینکه هر وکیلی که ۸ پرونده را ختم به صلح و سازش کند به عنوان خادمیار افتخاری بارگاه حضرت علی بن موسی الرضا (ع) معرفی شود که این طرح در حال اجراست و مستنداتی را وکلای عزیز ارائه می‌کنند ما هم تقدیم استان مقدس می‌کنیم و حکم و ابلاغ خادمیاری را برای آنها صادر می‌کنند.

وی خاطر نشان کرد: رئیس کل دادگستری استان مرکزی اعلام کرد که حتما پیگیری می‌کنیم برای این استان این طرح را اجرا می‌کنیم و ۸ نفر از عزیزانی که تلاش برای صلح و سازش دارند را به عنوان خادمیار معرفی کنیم و من ان‌شاءالله که اولین سفری که به مشهد مقدس خواهم داشت این امر را پیگیری می‌کنم و امیدوارم که به برکت وجود حضرت ثامن الحجج (ع) این امر محقق شود.

رئیس مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضائیه گفت: وکلایی که عامل سازش ۸ پرونده قضایی باشند خادمیار افتخاری امام رضا (ع) می‌شوند.

حسن عبدالیان پور در دومین همایش صبر (صلح، بخشایش و رضایت) و تجلیل از فعالان عرصه صلح و سازش استان مرکزی با اشاره به اقدامات صورت گرفته برای ترغیب به صلح و سازش اظهار داشت: چند خبر ویژه و خوب دارم برای عزیزانمان در شورای حل اختلاف که فی‌البداهه به یاد آمد، مصوب شد در هیات نظارت و حتما عزیزان پیگیری این موضوع باشند، در جلسه آخر هیات نظارت مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضائیه که اعضای آن معاون اول قوه به عنوان رئیس هیئت، رئیس حوزه ریاست قوه، دادستان انتظامی قضات، معاونت حقوقی و امور مجلس و حراست و حفاظت اطلاعات قوه به عنوان اعضا هستند، مصوب شد که بدون آزمون به برگزیدگانی از عزیزان شورای حل اختلاف که کمک می‌کنند به شورا، پروانه مشاوره خانواده اعطا شود.

وی افزود: می‌دانید که مشاوره خانواده آزمون دارد، شرایط خاص گزینش بسیار پیچیده و سختی دارد ولی عزیزان کار را آسان کردند و مصوب کردند به این افراد که گفتیم پروانه مشاوره خانواده بدهند که قطعاً می‌توانند بهتر در امر اصلاح ذات‌البین، صلح و سازش یاریگر باشند و کمک کنند و این خبری بود که به نظر باید به سرعت آن را پیگیری کنیم و آن را اجرایی و عملیاتی کنیم.

عبدالیان پور تصریح کرد: بحث صبر و صلح و سازش بحث و امر مهمی است و من در حوزه خودمان یعنی وکالت و کارشناسی مصادیقی را در جلسات در خصوص اصلاح ذات‌البین خدمت همکاران خصوصاً در پرونده‌های خاص عرض می‌کنم چراکه وظیفه ذاتی یک وکیل این است که ابتدای امر در یک پرونده، طرفین را به صلح و سازش دعوت کند و اصلاً این یک تکلیف برای یک وکیل بوده و قطعاً عزیزان واقف هستند.

رئیس مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضائیه عنوان کرد: این را خود من تجربه کردم، در پرونده‌هایی که وکیل برای رسیدن طرفین به صلح و سازش تلاش می‌کند، برکاتی هم از لحاظ مالی و هم از لحاظ معنوی به وجود می‌آید که بی‌نظیر است و حتماً و قطعاً همکاران این کار را کرده‌اند ولی آنهایی که این کار را نکردند برای یکبار هم که شده این کار را تجربه کنند و ببینند چه برکاتی را شامل حال خودشان خصوصاً

توسط مرکز وکلای قوه قضائیه استان تهران

بزرگ‌ترین آزمون توجیهی کارآموزان وکالت برگزار شد

در رابطه با آزمون‌های توجیهی ۳ آزمون پیش‌بینی شده و سعی کرده‌ایم که در ۱ نوبت آزمون‌های توجیهی را پشت سر بگذرانند و نمره قبولی که از ۲۰ نیز نمره ۱۰ می‌باشد که سوالات طراحی شده ما ۶۰ سوال می‌باشد عزیزانی که ممکن است این نمره را کسب نکنند در دوره‌های دوم و سوم شرکت کرده تا حداقل نمره قبولی را کسب کنند. رئیس کمیسیون کارآموزی مرکز وکلای قوه قضائیه استان تهران اضافه کرد: در رابطه با اختبار ورودی‌های ۹۸ باقی مانده و همچنین اختبار ورودی‌های ۹۹ که علی‌القاعده تیرماه باید برگزار گردد توضیحاتی ارائه بفرمایید: ورودی‌های ۹۸ حدود ۱۸۰۰ نفر بودند که از ۱۳۰۰ نفر آزمون برگزار کردیم ۹۰۰ نفر هم پروانه پایه یک گرفتند بین ۴۰۰ و ۵۰۰ نفر از این عزیزان اختبار شان باقی مانده است در این فضای باقی مانده عده‌ای در تیرماه باید حضور داشته باشند و برای آزمون مهر ماه هم اختبار ورودی‌های ۹۹ را برگزار خواهیم کرد.

این هدف نزدیک شدیم. دکتر علیرضا قدیر نیز گفت: دوره‌های توجیهی برای ابتدای دوره کارآموزی می‌باشد در کنار آزمونهای دوره توجیهی باید دوره‌های علمی و کاربردی نیز برای کارآموزان برگزار گردد برای هر دوره کارآموزی آزمون توجیهی مجزا برگزار میشود و ورودی‌های ۱۳۹۹ دوره‌های توجیهی خود را گذرانده‌اند در کنار این موضوع نیز دوره‌های علمی کاربردی پیش‌بینی شده در دستورالعمل کارآموزی که در دوره‌های علمی کاربردی عزیزان باید طی کنند و عزیزان

حامی عدالت - حمیدرضا به‌گذر: بزرگ‌ترین آزمون توجیهی حضوری پذیرفته‌شدگان آزمون جذب کارآموز وکالت مرکز وکلای قوه قضائیه در استان تهران با حضور حدود ۱۲۰۰ نفر در شش مواد درس در دانشکده الهیات دانشگاه تهران به همت کمیسیون کارآموزی استان تهران برگزار گردید. دکتر علی رفیعی رئیس مرکز وکلای قوه قضائیه استان تهران در خصوص تاثیر دوره‌های توجیهی در زندگی و حرفه کارآموزان وکالت گفت: سوالات به صورت کاربردی طراحی شده و از دوره‌هایی که برگزار شده سوالات را طراحی کردیم که میزان ارتقا سواد علمی کارآموزان را سنجش کنیم این آزمون‌ها ارتباط مستقیم با کار و فن بیان و فن وکالت کارآموزان وکالت دارد و آنها را در رسیدن به اهداف متعالی خود که همان عدالت است آماده می‌کند. وی ادامه داد: هدف ما تربیت وکیل ارزشی دارای سواد حقوقی است تا بتواند از حقوق مردم دفاع نماید و کمک‌کننده به وکیل در کشف حقیقت باشد امروز میتوانیم ادعا کنیم به

معاون اول قوه قضاییه در بازدید از نمایشگاه کتاب:

یکی از جلوه‌های ایجاد وحدت بین مردم برپایی نمایشگاه است

را می‌دهد که فرهنگ مردم به ویژه فرهنگ فرهیختگی، علمی، پژوهشی و تحقیقی مردم در حال افزایش است. در این بازدید حسن عبدلیان پور رئیس مرکز وکلا، کارشناس رسمی و مشاوران خانواده قوه قضاییه نیز معاون اول قوه قضاییه را همراهی می‌کردند. گفتنی است که سی و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران با شعار «آینده خواندنی است» از چهارشنبه ۲۰ اردیبهشت‌ماه آغاز به کار کرد و تا ۳۰ اردیبهشت‌ماه از ساعت ۱۰ صبح تا ۸ شب میزبان علاقه‌مندان کتاب خواهد بود. امسال در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران علاوه بر ۲۷۰۰ ناشر داخلی در بخش‌های عمومی، دانشگاهی و کودک و نوجوان، ۱۰۰ ناشر خارجی نیز در غرفه‌های نمایشگاه حاضرند تا کتاب‌هایی را که از سال ۲۰۱۵ تا امسال منتشر شده‌اند عرضه کنند؛ حدود ۴۵ هزار عنوان کتاب در بخش بین‌الملل عرضه می‌شود. همچنین ۲۰۰ کتابفروش در بخش مجازی حضور خواهند داشت به طوری که نمایشگاه مجازی همزمان با نمایشگاه حضوری در سامانه ketab.ir برگزار خواهد شد و ارائه خدمات ۲۴ ساعته است.

اندیشه، انتشارات جنگل، انتشارات حقوقی مجد و انتشارات فارس بازدید کرد. حجت الاسلام و المسلمین مصدق در حاشیه این بازدید اظهار کرد: از زمان ورود به نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران به دلیل استقبال مردم بسیار خرسند شدم، گزارش دریافتی نیز حضور خوب مردم را تایید می‌کند. وی افزود: بازدید از نمایشگاه یکی از برنامه‌های اصلی است که هر ساله به حساب اینکه یک معلم هستم دنبال کرده و در این بازدیدها کتاب نیز خریداری میکنم. معاون اول قوه قضاییه بیان کرد: یکی از جلوه‌های ایجاد وحدت بین مردم برپایی نمایشگاه است نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران برای قشر خاصی نیست و اگر شخصی اقدامی انجام دهد که تمامی اقشار مردم از آن استفاده کنند به اهداف نظام نزدیک شده است. حجت‌الاسلام والمسلمین مصدق گفت: اساساً استقبال از کتاب یکی از شاخص‌های ارتقای فرهنگ فرهیختگی مردم است و هر اندازه استقبال بیشتر می‌شود این معنی

معاون اول قوه قضاییه از سی و چهارمین دوره نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران بازدید کرد. در سومین روز از سی و چهارمین دوره نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، حجت الاسلام و المسلمین محمد مصدق معاون اول قوه قضاییه، با حضور در محل برگزاری نمایشگاه تهران ضمن بازدید از بخش‌های مختلف نمایشگاه کتاب مستقر در مصلی تهران حضور یافت و از نزدیک با برخی ناشران دیدار و گفتگو کرد. معاون اول قوه قضاییه با حضور در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران ابتدا از غرفه انتشارات پژواک عدالت مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضاییه و سپس از غرفه‌های انتشارات انقلاب اسلامی، غرفه مکتب حاج قاسم، انتشارات کتابستان معرفت، شرکت چاپ و نشر بین الملل، غرفه سفیراردهال، کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی، ناشر برتر اندیشه و هنر انقلاب اسلامی، دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر نشر آفتاب، غرفه به اندیش، غرفه مکت

حمایت قانونی از میراث فرهنگی

■ تعمیر یا هرگونه تصرف در اشیاء میراث فرهنگی :

اهمیت آثار میراث فرهنگی و تاریخی به حدی است که قانونگذار حتی با تعمیر این آثار بدون مجوز قانونی مخالفت نموده و این عمل را بر اساس ماده ۵۶۴ قانون تعزیرات جرم‌انگاری نموده است. لذا به قیاس اولویت و مطابق مواد فصل نهم از بخش تعزیرات قانون مجازات اسلامی هرگونه تصرف در اموال مذکور محدود و منوط به دریافت مجوز قانونی می‌باشد.

■ خروج اشیای عتیقه و باستانی از کشور :

قانونگذار صدور اشیای عتیقه و باستانی از کشور را به موجب ماده ۴۴ قانون امور گمرک ممنوع و منوط به اجازه وزارت فرهنگ و هنر نموده است.

■ در خصوص ابزار آلات و دستگاه‌های جست‌وجوی گنج و آثار تاریخی :

اهمیت حفظ آثار ملی به حدی است که حتی قانونگذار ساخت، خرید و فروش، نگهداری، تبلیغ و استفاده از هرگونه دستگاه فلزیاب و همچنین ورود آن به کشور را منوط به اخذ مجوز از سازمان میراث فرهنگی کشور نموده است. همچنین لایحه راجع به جلوگیری از انجام اعمال حفاری‌های غیرمجاز و ... مصوب ۱۳۵۸/۲/۱۸ قانون بسیار قاطعانه‌ای در خصوص ممنوعیت هرگونه حفاری و کاوش به قصد به دست آوردن اشیای عتیقه است که این امر را مطلقاً ممنوع دانسته و مرتکب را به حبس تأدیبی از شش ماه تا سه سال و ضبط اشیای مکشوفه و آلات و ادوات حفاری و ... محکوم می‌نماید و هرگونه معامله در خصوص اشیای مکشوفه را نیز در ماده ۴ ممنوع و ارتکاب آن را جرم دانسته است. قوانین فوق نمونه‌ای از قوانین متعدد و سخت‌گیرانه، با هدف حفاظت و حمایت از میراث فرهنگی کشور است. این قوانین نمایانگر اهمیت بسیار بالای میراث یادشده برای ملت ایران به شمار می‌رود. از این‌رو امید است مجموعه دستگاه‌های اجرایی و تقنینی همچون گذشته با قاطعیت از تاریخ ایران حمایت نموده و مانع زوال و تراج آن توسط اشخاص سودجو گردد.

اهمیت آثار میراث فرهنگی و تاریخی به حدی است که قانونگذار حتی با تعمیر این آثار بدون مجوز قانونی مخالفت نموده و این عمل را بر اساس ماده ۵۶۴ قانون تعزیرات جرم‌انگاری نموده است

آلات و ادوات حفاری به نفع دولت محکوم می‌شود. همچنین اگر حفاری در اماکن و محوطه‌های تاریخی که در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده است، یا در بقاع متبرکه و اماکن مذهبی صورت گیرد مرتکب به حداکثر مجازات مقرر محکوم می‌شود. مطابق تبصره ۱ این ماده هر کس اموال موضوع این ماده را حسب تصادف به دست آورد و طبق مقررات سازمان میراث فرهنگی کشور نسبت به تحویل آن اقدام ننماید به ضبط اموال مکشوفه محکوم می‌گردد.

■ در خصوص نقل و انتقال اموال میراث فرهنگی :

بر اساس تبصره ۲ ماده ۵۶۲ و ماده ۵۶۵ قانون تعزیرات خرید و فروش اموال تاریخی فرهنگی حاصله از حفاری غیرمجاز ممنوع است و خریدار و فروشنده علاوه بر ضبط اموال فرهنگی مذکور، به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم می‌شوند. همچنین اگر فروش اموال مذکور به اتباع خارجی صورت گیرد، مرتکب به حداکثر مجازات مقرر محکوم می‌شود.

امین بیات
حقوق‌دان

حمایت و حفاظت از آثار میراث فرهنگی و تاریخی یک کشور امری حائز اهمیت و بسیار ضروری در حفظ تاریخ و ریشه یک قوم یا ملت است. فراهم نمودن طرق خرید و فروش و خروج این میراث گران‌بها از کشور ممکن است به قیمت تحریف و نابودی تاریخ یک ملت تمام شود؛ از این‌رو حمایت از آثار میراث فرهنگی و حفظ آن، باید توسط حاکمیت با تمام قوا مورد حمایت قرار گیرد. به عبارت دیگر این حق هر ملتی است که از میراث فرهنگی گذشتگان‌ش برخوردار گردد و به همین خاطر نیز ضرورت حفاظت از این آثار، به‌عنوان یک دغدغه جهانی در نظام حقوقی هر کشور متمدنی تبلور پیدا کرده است.

در این راستا، نظام حقوقی ایران به ویژه قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران با درک اهمیت و ضرورت حفاظت از میراث فرهنگی، در اصل ۸۳ مقرر داشته است: «بناها و اموال دولتی که از نفایس ملی باشند، قابل نقل و انتقال به غیر نیست، مگر با تصویب مجلس شورای اسلامی، آن‌هم در صورتی که از نفایس منحصر به فرد نباشد». در این راستا مجلس شورای اسلامی قوانینی تصویب نموده که اصولاً مانع حفاری کشف، خرید و فروش و همچنین خارج نمودن این اشیاء از کشور است. در این باره می‌توان برای نمونه به قوانین زیر اشاره نمود:

■ در خصوص حفاری و کاوش اشیاء میراث فرهنگی :

قانونگذار به موجب ماده ۵۶۲ هرگونه حفاری و کاوش به قصد به دست آوردن میراث فرهنگی را ممنوع اعلام کرده است. مطابق ماده مذکور هرگونه حفاری و کاوش به قصد به دست آوردن اموال تاریخی - فرهنگی ممنوع بوده و مرتکب به حبس از شش ماه تا سه سال و ضبط اشیاء مکشوفه به نفع سازمان میراث فرهنگی کشور و

جایگاه آثار تاریخی در نظام حقوقی ایران

برخی از مغازه‌ها در قسمتی از ویتترین خود نوشته‌اند: فروشی نیست! ممکن است مغازه اشیای قیمتی زیادی برای فروش داشته باشد، اما از خیر فروش برخی از اجناس خود که نمی‌تواند قیمتی بر آن بگذارد، می‌گذرد! حالا یا آن اجناس برایش بسیار ارزشمند و عزیز است و یا دیگر نمونه آن‌ها را در جای دیگری نخواهد یافت! اما نکته اینجاست، چرا مغازه‌دار حاضر است بخشی از ویتترین مغازه را که جایی برای جلب مشتری و در واقع فروش بیشتر کالا است به نمایش این اجناس اختصاص دهد؟

آثار میراث فرهنگی و باستانی هر کشور هم حکم همان اجناس از مغازه‌ای را دارد که جایگزینی برایش وجود نخواهد داشت، چون نمی‌توان به گذشته بازگشت و هویت و اصالتی را که در بین این آثار به جا مانده است دوباره شکل داد و به وجود آورد. حال این هویت، نمایش دادنی و مایه‌ی مبہات خواهد بود؟ آیا نمایش این هویت کهن، ارزشمندی بیشتری به هر سرزمین خواهد بخشید؟

جامعه‌شناسی را جویا شده‌ایم. به این منظور با امین بیات وکیل پایه یک دادگستری، دکتر مرتضی حصاری باستان‌شناس، دکتر امان قرایی‌مقدم جامعه‌شناس و دکتر حسن یوسفی باستان‌شناس به گفت‌وگو پرداخته‌ایم. با هم پرونده «حامی عدالت» درباره اهمیت حفظ میراث فرهنگی کشور و جایگاه آن را در حقوق و قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران می‌خوانیم.

اخبار جنجالی که به تازگی درباره‌ی خرید و فروش آثار میراث فرهنگی در رسانه‌ها بالا گرفته، نگاه‌ها را بیش از پیش متوجه موضوع هویت ملی و اصالت آن کرده است. این مقوله بهانه‌ای شد تا هفته‌نامه دست به کار شده و حفظ این هویت و اصالت را از منظر حقوقی مورد بررسی قرار دهد. در مطلبی که در ادامه می‌آید، نظر کارشناسان حقوقی، باستان‌شناسی و

ضرورت استناد بخشی به مالکیت هنر ملی

حداقل رساند که این مهم به عهد سرپرست کاوش و همراهی اعضای تیم کاوش اوست.

در این باره امنیت مکان کاوش به عهده دستگاه‌های نظارتی از جمله یگان حفاظت و همکاری نیروی انتظامی است. به جز میزان اندک بودجه پژوهشی که در اختیار اعضای تیم کاوش هست، تامین امنیت و وظیفه سرپرست تیم کاوش نیست.

حمایت دوستان باستان‌شناسی

میراث فرهنگی می‌تواند با جذب حمایت مالی و معنوی، بخشی از مردم را که به میراث فرهنگی علاقه‌مند هستند، در کاوش‌های علمی دراز مدت و یا مرمت بناها و اشیای هنری به عنوان همیار تیم اصلی کاوش شرکت دهد و از این روش، حس کنجکاو و دوستداری میراث فرهنگی کشور را نیز مدیریت کند. دستگاه‌های موظف با جلوگیری از فروش دستگاه‌های مختلف فلزیاب، حس زود پولدار شدن را با تهیه فیلم‌های آموزشی و مستند کنترل کنند.

ضعف‌های قانونی

مجلس محترم شورای اسلامی بایستی با تهیه قوانین جدید و به‌روز، مجازات کاوش‌های غیرقانونی را به‌روز کند. اشیای هنری و تاریخی در خانه‌ها و موزه‌های شخصی را به منظور نمایش و نیز عرضه به موزه‌های محلی، شخصی و دولتی مدیریت و قانونی نماید. این راهکار عرضه و تقاضای مالکیت هنر ملی پنهان در جامعه را مستند خواهد کرد.

باستان‌شناسی کشور در سطح ملی و بین‌المللی است.

حفظ امنیت کاوش

حفظ امنیت محل کاوش نیز موضوع دیگری است که در این مقوله مورد توجه قرار می‌گیرد. در مقوله کاوش همواره این نکته مدنظر باستان‌شناسان است که با انجام اقداماتی به منظور کمتر صدمه دیدن اعضای کاوش و همین‌طور انتخاب بهترین روش کاوش وارد شدن صدمات احتمالی را به آثار به

مرتضی حصاری
عضو هیئت علمی پژوهشگاه
میراث فرهنگی و گردشگری

با نگاهی به نیاز روز جامعه و بخش‌های تخصصی میراث فرهنگی به‌ویژه انجام کاوش‌های علمی باستان‌شناسی، این پرسش مطرح می‌شود که: سرپرست هر گروه کاوش علمی باستان‌شناسی باید از بین کدام متخصصان انتخاب شود؟ سرپرستی کاوش باستان‌شناسی را فقط به دانش‌آموختگان رشته باستان‌شناسی و آن هم با دارا بودن تجربه‌های مختلف میدانی می‌توان واگذار نمود؛ کاوش به سایر دانش‌آموختگان به مانند کاوش غیرعلمی توسط قاچاقچیان است که همواره منجر به از بین بردن بافت باستانی و همین‌طور از بین بردن تحلیل‌های باستان‌شناسی و علوم میان رشته‌ای می‌گردد.

البته در این میان همچون بسیاری از علوم دیگر، در رفع برخی ابهامات و تقویت برخی یافته‌ها از متخصصان سایر شاخه‌های علمی نیز بهره برده می‌شود و در آینده نیز بهره‌مند خواهد شد. این رویکرد و بهره‌گیری از دیگر دانش‌ها در علم باستان‌شناسی، امتیاز ارزنده‌ای برای تقویت

دستورات و تاکیدات مهم رئیس عدلیه در راستای تحقق عملی شعار سال (مهار تورم، رشد تولید)

دستگاه قضا در عین مبارزه قاطعانه و بدون ممانعت با فساد، باید به نحوی عمل کند که به امنیت سرمایه‌گذاری و فعالیت بخش خصوصی در کشور لطمه‌ای وارد نشود؛ همچنین کمک دستگاه قضایی به بخش خصوصی و فعالیت‌های اقتصادی، باید به شکلی باشد که تحت هیچ شرایطی منجر به ایجاد فساد در کشور نشود/ بعضاً فعالان بخش خصوصی می‌گویند چرا شما به اندک بهانه‌ای ما را ممنوع الخروج می‌کنید؟ می‌گویند من که ثروت و خانه و زندگی‌ام اینجاست، چرا ممنوع‌الخروج می‌کنید؟ می‌گویند چرا ما را مسدودالحساب می‌کنید؟ گاهی اوقات به دلیل تشابه اسمی یا به خاطر اجرای یک طرح از سوی بانک مرکزی، حساب‌های برخی افراد مسدود می‌شود. بستن این حساب‌های بانکی در یک شبانه روز اتفاق می‌افتد اما رفع مسدودی آن گاهی تا یک ماه به طول می‌انجامد و موجب ایجاد نارضایتی می‌شود. ما در بسیاری از این موارد دخیل هستیم / یکی از مسائل مهم این است که ما چگونه باید مقوله مبارزه همه‌جانبه با فساد را با موضوعاتی مثل ممنوع‌الخروجی و مسدودالحسابی افراد، جمع

کنیم؛ به گونه‌ای که در عین مبارزه قاطعانه و بدون ممانعت با فساد و مفسدین، بلاوجه برای سرمایه‌گذاری، ممنوع‌الخروجی و مسدودالحسابی ایجاد نکنیم؛ باید در این زمینه راهکارهای عملیاتی و اصولی تدوین شود/ برخی مسائل که برای سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی ایجاد می‌شود، الزاماً مادی و مالی نیستند و ممکن است با حیثیت آنها مرتبط باشد؛ برای نمونه، فرض کنید اتهامی متوجه یک سرمایه‌گذار است؛ در اینجا نحوه احضار، صدور قرار تأمین، نحوه بازداشت و انتقال او به زندان در صورت لزوم، نحوه بازرسی از منزل و محل کار و ضبط وسایل او در صورت لزوم، موضوعاتی است که باید مورد لحاظ قرار گیرد / بعضاً برخی سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی که اتهامی متوجه آنها می‌شود این سؤال را مطرح می‌کنند که آیا در همه موارد، نیاز به جلب آنها می‌باشد؟ آیا در همه موارد، نیاز به ضبط وسایل آنها می‌باشد؟ آیا چنانچه در صورت لزوم، وسایل آنها ضبط شد، این وسایل به موقع بازگردانده می‌شوند؟ اینها مواردی است که چنانچه به آنها دقت نشود، اسباب نارضایتی و گلایه‌مندی سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی را فراهم می‌آورد .

اشاره رئیس دستگاه قضا به مقوله مهم «مقابله با واردات بی‌رویه» و نقش و اثر آن در رشد تولید: یکی از وظایف و مسئولیت‌های سازمان بازرسی «مقابله با واردات بی‌رویه» است که جزو تاکیدات همیشگی رهبر انقلاب می‌باشد؛ قبلاً هم تأکید کرده بودم که لازم نیست همه گزارش‌های سازمان بازرسی محرمانه باشد؛ سازمان بازرسی باید در ارائه گزارش‌های تخلفات مربوط به واردات کالاها به کشور، فعالانه‌تر عمل کند چرا که اثربخشی ارائه این گزارش‌ها، بسیار زیاد است/ در حال حاضر چند نفر از مدیران عالی در قوای سه‌گانه، از تخلفات در حوزه واردات کالاها به کشور اطلاعات کافی و دقیق دارند؟ این نوع گزارشات باید به صورت مستمر گفته شود تا پیرامون مقابله با آن برنامه‌ریزی جامع صورت گیرد.

■ آسیب‌شناسی شرکت‌های صوری و اثرات سوء فعالیت‌های ناسالم این شرکت‌ها بر اقتصاد کشور

رئیس قوه قضاییه: موضوع شرکت‌های صوری، موضوع بسیار مهم و تأثیرگذاری است؛ سالیان سال است که درباره این قبیل شرکت‌ها بحث می‌شود؛ موضوعی که وجود دارد این است که هر کسی با هر میزان مبلغ کمی که داشته باشد می‌تواند شرکتی ایجاد کند و چون نظارتی بر او نیست، می‌تواند شرکت‌های دوم و سوم و الی آخر را هم ایجاد کند. یکی از راهکارها این بود که اگر شرکت‌ها به سازمان امور مالیاتی متصل شوند و پرونده مالیاتی برای آنها در نظر گرفته شود، مشکل شرکت‌های صوری حل می‌شود / یکی از مسائل این است که بعضاً افراد فاقد اطلاع و کم‌سواد را به عنوان مدیرعامل این شرکت‌های صوری معرفی می‌کنند و یک دسته چک هم به نام او می‌گیرند و حساب بانکی نیز برایش باز می‌کنند و در این پوشش، مباردت به فعالیت‌های ناسالم و بعضاً مفسده‌انگیز

اقتصادی می‌کنند و متعاقب آن، گرفتاری‌های متعددی پیش می‌آید؛ برای رفع این معضل با توجه به اینکه در لایحه پیشنهادی قوه قضاییه هم پیش بینی شده است باید در اسرع وقت، تدابیر لازم اتخاذ شود

رئیس سازمان ثبت: سامانه سازمان ثبت به سامانه سازمان امور مالیاتی متصل است و ما از طریق همین سامانه‌ها تشخیص می‌دهیم که یک شرکت، پرداخت مالیات داشته است یا خیر. همچنین سازمان ثبت، بالغ بر ۱۲ شاخص مختلف را برای شناسایی شرکت‌ها از جمله «پرداخت یا عدم پرداخت مالیات»، «تشکیل شدن یا نشدن جلسه هیئت مدیره»، «فعال بودن یا نبودن حساب‌های شرکتی» و ... تعریف کرده است؛ بر همین مبنا غربالگری و پالایش شرکت‌های صوری را در دستور کار قرار دادیم و با همکاری اداره دارایی، بیش از ۸۰۰ هزار شرکت را به عنوان شرکت صوری شناسایی و اعلام کردیم و آنها غیرفعال شدند؛ این شرکت‌ها برای فعال شدن باید تصفیه مالیاتی را به ما ارائه دهند.

رئیس سازمان بازرسی کل کشور: در لایحه مربوط به ثبت شرکت‌ها که هم اکنون در مجلس شورای اسلامی است، موضوع جلوگیری از فعالیت شرکت‌های صوری نیز آمده است و لازم است بررسی این لایحه در مجلس به صورت جدی مورد پیگیری قرار گیرد.

به گزارش مرکز رسانه قوه قضاییه، جلسه هم‌اندیشی و بررسی راهکارهای عملی تحقق شعار سال، مهار تورم، رشد تولید از ناحیه دستگاه قضا، با حضور حجت‌الاسلام والمسلمین محسنی اژه‌ای و اعضای شورای عالی قوه قضاییه برگزار شد.

رئیس دستگاه قضا طی سخنانی در این نشست با تأکید بر اینکه کلید کاهش تورم، رشد تولید است و رشد تولید با کاهش تصدی‌گری دولتی و تکیه بر بخش خصوصی محقق می‌شود،

یکی از وظایف و مسئولیت‌های سازمان بازرسی «مقابله با واردات بی‌رویه» است که جزو تاکیدات همیشگی رهبر انقلاب می‌باشد؛ قبلاً هم تأکید کرده بودم که لازم نیست همه گزارش‌های سازمان بازرسی محرمانه باشد؛ سازمان بازرسی باید در ارائه گزارش‌های تخلفات مربوط به واردات کالاها به کشور، فعالانه‌تر عمل کند چرا که اثربخشی ارائه این گزارش‌ها، بسیار زیاد است

اظهار کرد: در اینگونه جلسات اینچنینی باید به سراغ آن دسته از راهکارهای رشد تولید و رفع موانع تولید برویم که هم به قوه قضاییه مربوط می‌شوند و هم فی‌الذات مؤثر هستند؛ باید مشخص شود در کدام بخش‌های مرتبط با رشد تولید فاقد سازوکار هستیم؛ در کدام قسمت سازوکارهایمان عملیاتی نمی‌شوند و در کدام بخش‌ها دچار موازی‌کاری هستیم.

حجت‌الاسلام والمسلمین محسنی اژه‌ای به آسیب‌شناسی فرهنگی مقوله حمایت از سرمایه‌گذاری مولد و تولیدی در کشور پرداخت و بیان داشت: متأسفانه فرهنگ حمایت از بخش خصوصی مولد آنطور که باید و شاید در کشور ما جا نیفتاده است و هنوز در بسیاری از مواقع شاهد هستیم که اگر مسئولان قضایی یا حتی اجرایی بخواهند از فعالیت‌های بخش خصوصی حمایت روشن و قانونی کنند، یا در مظان اتهام قرار می‌گیرند و تقبیح می‌شوند یا آنکه

برای آنها مسئله درست می‌شود.

رئیس قوه قضاییه در ادامه به مقوله مهم تأمین امنیت سرمایه‌گذاری در کشور و راهکارهای تحقق هر چه بیشتر آن در راستای رشد و رونق تولید اشاره کرد و گفت: بخشی از وظایف و تکالیف در راستای تحقق مقوله رشد تولید در جامعه، متوجه قوه قضاییه است، مانند تأمین امنیت سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در کشور؛ لذا ضروری است ما در دستگاه قضایی به سازوکارهای تحقق جامع و کامل این مقوله و مقولات مشابه اهتمام داشته باشیم.

وی افزود: دستگاه قضا در عین مبارزه قاطعانه و بدون ممانعت با فساد، باید به نحوی عمل کند که به امنیت سرمایه‌گذاری و فعالیت بخش خصوصی در کشور لطمه‌ای وارد نشود؛ همچنین کمک دستگاه قضایی به بخش خصوصی و فعالیت‌های اقتصادی، باید به شکلی باشد که تحت هیچ شرایطی منجر به ایجاد فساد در کشور نشود.

رئیس عدلیه در ادامه به تبیین و تشریح راهکارهای رفع برخی موانع رونق و رشد تولید و نقشی که دستگاه قضایی در این قضیه می‌تواند ایفا کند، پرداخت و مشخصاً به مقولاتی نظیر «ایجاد برخی مزاحمت‌ها برای بخش خصوصی» و «ممنوع‌الخروجی و مسدودالحسابی فعالان بخش خصوصی به اندک بهانه‌ای» اشاره کرد.

قاضی‌القضات در همین راستا گفت: برخی مزاحمت‌هایی که برای بخش خصوصی در کشور اتفاق می‌افتد، در فعالیت آنها اختلال جدی ایجاد می‌کند؛ این مزاحمت‌ها بعضاً ممکن است مستقیماً از ناحیه خود قوه قضاییه باشد یا آنکه افراد دیگری از اهرم قوه قضاییه استفاده کنند؛ علی‌الحال باید در جهت رشد تولید و اشتغال، بر امر تأمین امنیت سرمایه‌گذاران و فعالان سالم بخش اقتصادی، اهتمام جدی داشته باشیم.

رئیس قوه قضاییه افزود: مورد دیگر این است که بعضاً فعالان بخش خصوصی می‌گویند چرا شما به اندک بهانه‌ای ما را ممنوع الخروج می‌کنید؟ می‌گویند من که ثروت و خانه و زندگی‌ام اینجاست، چرا ممنوع‌الخروج می‌کنید؟ می‌گویند چرا ما را مسدودالحساب می‌کنید؟ گاهی اوقات به دلیل تشابه اسمی یا به خاطر اجرای یک طرح از سوی بانک مرکزی، حساب‌های برخی افراد مسدود می‌شود. بستن این حساب‌های بانکی در یک شبانه روز اتفاق می‌افتد اما رفع مسدودی آن گاهی تا یک ماه به طول می‌انجامد و موجب ایجاد نارضایتی می‌شود. ما در بسیاری از این موارد دخیل هستیم.

وی تأکید کرد: یکی از مسائل مهم این است که ما چگونه باید مقوله مبارزه همه‌جانبه با فساد را با موضوعاتی مثل ممنوع‌الخروجی و مسدودالحسابی افراد، جمع کنیم؛ به گونه‌ای که در عین مبارزه قاطعانه و بدون ممانعت با فساد و مفسدین، بلاوجه برای سرمایه‌گذاری، ممنوع‌الخروجی و مسدودالحسابی ایجاد نکنیم؛ باید در این زمینه به سرعت و دقت راهکارهای عملیاتی و اصولی تدوین شود.

برای اولین بار، به همت مرکز وکلای قوه قضائیه استان کرمان صورت گرفت

نامگذاری یک خیابان به نام وکیل در کرمان

این موضوع خود باعث پیچیدگی در این امر شده بود که در نهایت این نام گذاری در بلوار کوثر، بعد از پل کوثر، خیابان شهید زریسفی، بلوار جنب معاونت توسعه شوراها حل اختلاف دادگستری استان صورت گرفت. محمد مهدی شجاعی افزود: با مذاکراتی که صورت گرفته است در آینده نزدیک در کنار این تابلو، نمادی (المان) متشکل از لوگوهای مرکز وکلای و کانون وکلای نصب خواهد شد. همچنین مکاتباتی با شهرداران شهرهای استان صورت گرفته تا یک خیابان را بنام وکیل نامگذاری نمایند.

در راستای تکریم وکلا با تلاش مستمر مرکز وکلای کرمان و درخواست دکتر شجاعی رئیس مرکز وکلای کرمان و موافقت کمیسیون فرهنگی شهرداری و تایید شورای شهر کرمان نام یک خیابان در محدوده بلوار کوثر به نام وکیل نامگذاری شد.

به گزارش روابط عمومی مرکز وکلای کرمان، رئیس مرکز وکلای کرمان با تشکر و قدردانی از همکاری شهرداری و شورای شهر کرمان بیان کرد: با توجه به اینکه تعیین نام یک خیابان باید در محدوده مجتمع قضایی صورت می گرفت،

رئیس دادگستری تهران:

مسئله کمبود شدید کادر اداری و قضایی

از مشکلات اساسی موجود در دادگستری استان است

در پرونده‌های قضایی، براساس قانون و مصوبات مجلس شورای اسلامی صادر می‌گردد و این موضوع اهمیت ارتباط و تعامل میان هر دو قوه را برای تبادل تجربیات و حذف خلأهای قانونی، مبرهن می‌سازد.

القاصی گفت: امروز اگر خواستار مبارزه جدی با مفساد اقتصادی در تمام لایه‌ها هستیم که جزء مطالبات و تاکیدات مقام معظم رهبری (مدظله العالی) می‌باشد، بخشی از آن می‌تواند توجه به پیشنهادات فنی و تخصصی که توسط دستگاه قضایی جمع بندی شده و حاصل نظرات همکارانی است که طی سال‌ها تجربه در بحث موضوعات رسیدگی به جرایم اقتصادی و خلأهای قانونی در این حوزه، کسب کرده‌اند.

وی افزود: این پیشنهادات که به نمایندگان مجلس و اعضای کمیسیون‌های مربوطه ارسال شده است، می‌تواند در تصویب قانونی جامع برای مبارزه جدی با فساد موثر و مفید واقع شود.

رئیس کل دادگستری استان تهران بر ضرورت بهره‌مندی دستگاه قضایی به عنوان متولی مبارزه با فساد از یک دستگاه حفاظتی و نظارتی، با پشتوانه مناسب قانونی و ضمانت‌های اجرایی لازم تاکید کرد.

القاصی با اشاره به استقبال دادگستری کل استان تهران از بازدید نمایندگان مجلس شورای اسلامی از مجتمع‌های قضایی، ضمن دعوت از نمایندگان مجلس شورای اسلامی برای بازدید از مجتمع‌های قضایی استان تهران، گفت: می‌توانیم با توجه به حوزه‌های تخصصی نمایندگان، بازدید از مجتمع‌هایی با موضوعات مرتبط برنامه ریزی شود تا نمایندگان و اعضای کمیسیون‌های تخصصی مجلس از مجتمع‌های تخصصی قضایی در تهران بازدید کنند و در نشست‌های مشترک با قضات رسیدگی کننده، برخی مسائل و مشکلات مطرح و امکان تبادل تجارب بیشتر فراهم شود.

وی گفت: آمادگی داریم در سایر بخش‌ها از قبیل مسائل تجاری، اجتماعی و ... نیز تجربیات و آسیب شناسی قوانین را در اختیار نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی قرار دهیم.

القاصی با اشاره به بررسی قانون بانک مرکزی در صحن مجلس شورای اسلامی، گفت: بانک مرکزی مستقل که توازن قدرت در آن رعایت شده باشد زمینه ایجاد یک نظام اقتصادی و یک نظام بانکداری کارآمد و موثر را فراهم می‌کند تا بتواند بخشی از مشکلات امروز در جامعه را رفع کند.

در ادامه جلسه حجت الاسلام والمسلمین سید رضا تقوی رئیس مجمع نمایندگان تهران در مجلس شورای اسلامی به طرح مشکلات موجود در شهر تهران اعم از حوزه بهداشت، ساختمان‌های ناپهن، کمبود کلانتری‌ها در پایتخت، حریم شهر تهران و ... پرداخت.

حجت الاسلام والمسلمین تقوی ضمن تشکر از دادگستری کل استان تهران به دلیل انجام خدمات و رسیدگی به پرونده‌های قضایی، بر ادامه این ارتباط و تعامل مجلس و مجموعه دادگستری و دستگاه قضایی تاکید کرد.

رئیس کل دادگستری استان تهران با اشاره به طرح قانون برنامه هفتم در مجلس شورای اسلامی و با بیان دلایل ضرورت طرح، اظهار کرد: این طرح می‌تواند با حمایت نمایندگان مجلس و پس از تصویب بخشی از مشکلات دستگاه قضایی را مرتفع کند. رئیس دادگستری تهران: مسئله کمبود شدید کادر اداری و قضایی از مشکلات اساسی موجود در دادگستری استان است/ لزوم حمایت نمایندگان مجلس شورای اسلامی از قانون برنامه هفتم/ القاصی: رویکرد ما تعامل حداکثری با منتخبان و وکلای مردم است

القاصی با اشاره به تاکیدات مقام معظم رهبری (مدظله العالی) و دستور ریاست قوه قضائیه مبنی بر هم افزایی میان مسئولان و تعامل مناسب دستگاه‌ها تصریح کرد: در هفته‌های اخیر با حضور مدیران دستگاه‌های اجرایی و نمایندگان مجلس شورای اسلامی در شهرستان‌های مربوطه و مدیران سازمان‌های تابعه قوه قضائیه در بحث حمایت از تولید کنندگان با حضور میدانی تلاش شد تا اقداماتی اثر بخش صورت گیرد و اراده جدی بر رفع مشکلات این واحدها داریم.

وی افزود: با فعال شدن ستاد اجرای سیاست‌های اقتصادی مقاومتی در دادگستری استان تهران و با حضور در واحدهای صنعتی مشکلات و نقطه نظرات صنعت گران را دریافت کردیم و حل این موارد جزو اولویت‌های برنامه‌ای دادگستری استان محسوب می‌شود.

رئیس کل دادگستری استان تهران اظهار کرد: در موضوع تعامل با نمایندگان مجلس شورای اسلامی در سال گذشته نشست مشترکی برگزار شد و در این بازه زمانی تلاش شد تا پیگیری مصوبات با رویکرد تعامل حداکثری با نمایندگان به عنوان منتخبان و وکلای مردم صورت پذیرد.

وی افزود: تاکید مجموعه دادگستری استان تهران بر برقراری ارتباط نزدیک با نمایندگان مجلس است و سعی کردیم پاسخ لازم به مطالبات و مکاتبات نمایندگان داشته باشیم به ویژه برقراری این ارتباط با کمیسیون اصل ۹۰ و هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان مجلس شورای اسلامی نیز همواره وجود دارد.

القاصی با اشاره به جنبه دیگری از تعامل میان دستگاه قضایی و مجلس شورای اسلامی، بیان کرد: آرای قضات در دادگاه‌ها

دومین نشست تعاملی مسئولان قضایی دادگستری استان تهران با نمایندگان مردم تهران در مجلس شورای اسلامی با حضور رئیس کل دادگستری استان تهران برگزار شد.

دومین نشست تعاملی مسئولان قضایی دادگستری استان تهران و نمایندگان استان تهران در مجلس شورای اسلامی با حضور علی القاصی رئیس کل دادگستری استان تهران برگزار شد.

علی القاصی بیان کرد: تشکیلات قضایی و دادگستری استان تهران مأموریت‌های بسیار مهمی در حوزه‌ها و بخش‌های مختلف، عهده دار می‌باشد که برخی از آن‌ها اختصاصی و ویژه استان تهران بوده و از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است.

وی افزود: صلاحیت‌هایی که قانون گذار برای دادگستری استان تهران قرار داده متمایز با دادگستری‌های دیگر استان‌ها است.

رئیس کل دادگستری استان تهران با بیان اینکه از نظر کمی بیش از یک چهارم پرونده‌های کشور هم از نظر ورودی و هم در بحث مانده مرتبط به دادگستری کل استان تهران است و پرونده‌های متشکله در تهران چه از حیث کمی و چه از نظر محتوا و موضوعات قابل رسیدگی، قابل توجه می‌باشد، بطوریکه بیش از ۲۵ درصد پرونده‌های کشور مرتبط به دادگستری استان تهران است.

القاصی تصریح کرد: صرف نظر از کمیت پرونده‌ها موضوعات گوناگونی نیز در دادگستری استان تهران مطرح می‌شود که جنبه ملی و بین المللی دارد.

وی افزود: مسائل مهم کلان اقتصادی و جرائم مهمی که مربوط به اخلاص در نظام اقتصادی کشور، مسایل مهم امنیتی و جرایم مربوط به فضای مجازی است، در تهران رسیدگی می‌شود.

رئیس دادگستری تهران: مسئله کمبود شدید کادر اداری و قضایی از مشکلات اساسی موجود در دادگستری استان است/ لزوم حمایت نمایندگان مجلس شورای اسلامی از قانون برنامه هفتم/ القاصی: رویکرد ما تعامل حداکثری با منتخبان و وکلای مردم است

وی افزود: تشکیلات قضایی نسبت به پشتیبانی خاص، تقویت و توسعه از نظر نیروی انسانی و از جهت کمبودها در این رابطه در مجموعه دادگستری استان تهران نیازمند امکانات است.

رئیس کل دادگستری استان تهران تصریح کرد: در حال حاضر یکی از مشکلات در دادگستری استان، مسئله کمبود شدید کادر اداری و قضایی است. به طوری که در واحدهای قضایی شعبی بلا تصدی است.

وی افزود: دادگاه‌های تجدید نظر ساختارش برای ۱۵۹ شعبه تعریف شده، اما در حال حاضر در این حوزه حدود ۸۶ شعبه فعال است علت این امر نیز به دلیل عدم برخورداری از نیروی قضایی است.

القاصی با بیان اینکه از نظر کادر اداری وضعیت مناسبی نداریم، ادامه داد: پیگیری‌هایی از مجلس شورای اسلامی کردیم تا از نظر بودجه و اعتبارات مصوب دستگاه قضایی تقویت شود که حمایت نمایندگان مجلس شورای اسلامی به ویژه کمیسیون برنامه و بودجه را در این خصوص می‌طلبد.

وی با بیان اینکه در حال حاضر تعداد زیادی از پروژه‌های اداری دادگستری استان تهران به علت عدم تخصیص اعتبار بلا تکلیف مانده است، گفت: بسیاری از امکان دادگستری استان امانی یا استیجاری هستند یا فضای فیزیکی‌شان در خور شان مردم نیست و برای برون رفت از این وضعیت که برخی از آن‌ها زمینه اطلاع دادرسی و فضای مناسب برای تکریم مراجعین و مردم را ایجاد کرده است موجب نارضایتی مردم از دستگاه قضایی می‌شود.

صفر تا صد سرپرستی کودکان و نوجوانان بی سرپرست

محمدعلی طبیبی سورکی
وکیل پایه یک دادگستری و رییس کمیسیون حمایت از اعضا و صیانت از مرکز و کلا قوه قضائیه استان مازندران

اکثر مردم جامعه از نحوه و شرایط سرپرستی نسبت به کودکان و نوجوانان، بی اطلاع بوده و به همین دلیل نیز با داشتن شرایط سرپرستی این قشر، اقدامی در این خصوص بعمل نمی آورند. قبل از بیان شرایط و تعهدات قانونی و تکالیف و وظایف مربوط به آن، باید بدانیم قانون مدنظر در این باب، قانون حمایت از کودکان و نوجوانان بی سرپرست و بدسرپرست - مصوب ۱۳۹۲ می باشد، و منظور از سرپرست منحصر؛ دختران و زنان بدون شوهر هستند که حداقل دارای سی سال سن بوده و مطابق حکم قطعی دادگاه، سرپرستی کودک یا نوجوان اناث بی سرپرست و بد سرپرست را پذیرفته و بر عهده دارند. و لذا نمی توانند سرپرستی کودکان و نوجوانان ذکور را بعهده بگیرند. و هدف از سرپرستان طبق قانون فوق؛ زن و شوهر بدون فرزند یا دارای فرزند، هستند که به حکم قطعی دادگاه، سرپرستی کودک یا نوجوان بی سرپرست یا بد سرپرست را پذیرفته و بر عهده دارند. و منظور قانونگذار از قرار سرپرستی آزمایشی، نیز به تصمیم دادگاه صالح مبنی بر واگذاری سرپرستی کودک یا نوجوان قبل از صدور حکم سرپرستی داریم به مدت شش ماه، گفته می شود. و مداخلات تخصصی، به مجموعه اقدامات مبتنی بر شواهد و تجارب علمی گفته می شود، که به منظور تشخیص و شناسایی مشکل و ارایه طرح کمکی متناسب با شرایط خانواده فرزندپذیر با تأکید بر تأمین منافع عالی کودک یا نوجوان تحت سرپرستی، صورت می پذیرد.

شایان ذکر است؛ تقاضانامه درخواست کنندگان سرپرستی باید به سازمان ارائه گردد و سازمان مکلف است حداکثر پس از دو ماه نسبت به اعلام نظر کارشناسی آن را به دادگاه صالح تقدیم دارد. دادگاه با احراز شرایط مقرر در این قانون و با لحاظ نظریه سازمان، نسبت به صدور قرار سرپرستی آزمایشی شش ماه اقدام مینماید. قرار صادره به دادستان، متقاضی و سازمان ابلاغ میگردد. مطابق ماده ۸ از قانون حمایت از کودکان و نوجوانان بی سرپرست و بدسرپرست مصوب ۱۳۹۲؛ سپردن سرپرستی افراد موضوع این قانون در صورتی مجاز است که دارای یکی از شرایط ذیل باشند: الف - امکان شناخت هیچ یک از پدر، مادر و جدپدری آنان وجود نداشته باشد.

ب - پدر، مادر، جدپدری و وصی منصوب از سوی ولی قهری آنان در قید حیات نباشند.

ج - افرادی که سرپرستی آنان به موجب حکم مراجع صلاحیت دار به سازمان سپرده گردیده و تا زمان دوسال از تاریخ سپردن آنان به سازمان، پدر یا مادر و یا جدپدری و وصی منصوب از سوی ولی قهری برای سرپرستی آنان مراجعه ننموده باشند.

د - هیچ یک از پدر، مادر و جدپدری آنان و وصی منصوب از سوی ولی قهری صلاحیت سرپرستی را نداشته باشند و به تشخیص دادگاه صالح این امر حتی با ضم امین یا ناظر نیز حاصل نشود.

و چنانچه پدر یا مادر یا جدپدری کودک یا نوجوان و وصی منصوب از سوی ولی قهری مراجعه کنند، دادگاه در صورتیکه آنان را واجد صلاحیت لازم ولو با ضم امین یا ناظر تشخیص دهد و مفسده مهمی نیز کودک یا نوجوان را تهدید نکند؛ با اخذ نظر سازمان با رعایت حق حضانت مادر و تقدم آن نسبت به استرداد آنان حکم صادر میکند در غیر اینصورت حکم سرپرستی ابقاء میشود.

ضمناً در صورت وجود اقارب طبقه دوم و تقاضای هر یک از آنان و وجود شرایط، سرپرستی به وی واگذار میشود و در صورت تعدد تقاضا و یکسانی شرایط متقاضیان، سرپرست با قرعه انتخاب میگردد. در صورت نبود اقارب طبقه دوم بین اقارب طبقه سوم بدین نحو عمل میشود.

کلیه کودکان و نوجوانان نابالغ و نیز افراد بالغ زیر شانزده سال که به تشخیص دادگاه، عدم رشد و یا نیاز آنان به سرپرستی احراز شود و واجد شرایط مذکور در ماده (۸) این قانون باشند، مشمول مفاد این قانون میگردد.

نکته قابل توجه اینکه؛ در کلیه مواردی که هیچ یک از پدر، مادر یا جدپدری یا وصی منصوب از سوی ولی قهری صلاحیت سرپرستی را ولو با ضم امین یا ناظر نداشته باشند، دادگاه میتواند مطابق این قانون و با رعایت مواد (۱۸۴) و (۱۸۷) قانون مدنی و با اخذ نظر

مشورتی سازمان، مسؤولیت قیم یا امین مذکور در این مواد را به یکی از درخواست کنندگان سرپرستی واگذار نماید.

درخواست کنندگان نمیتوانند بیش از دو کودک یا نوجوان را سرپرستی نمایند مگر در مواردی که کودکان یا نوجوانان تحت سرپرستی، اعضای یک خانواده باشند.

طبق ماده ۶ از قانون مزبور،

درخواست کنندگان سرپرستی باید دارای شرایط زیر باشند:

الف - تقید به انجام واجبات و ترک محرمات

ب - عدم محکومیت جزائی مؤثر با رعایت موارد مقرر در قانون مجازات اسلامی

ج - تمکن مالی

د - عدم حجر

ه - سلامت جسمی و روانی لازم و توانایی عملی برای نگهداری و تربیت کودکان و نوجوانان تحت سرپرستی

و - نداشتن اعتیاد به مواد مخدر، مواد روانگردان و الکل

ز - صلاحیت اخلاقی

ح - عدم ابتلاء به بیماریهای واگیر و یا صعبالعلاج

ط - اعتقاد به یکی از ادیان مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

در ضمن رعایت اشتراکات دینی میان سرپرست و افراد تحت سرپرستی الزامی است. دادگاه صالح با رعایت مصلحت کودک و نوجوان غیرمسلمان، سرپرستی وی را به درخواست کنندگان مسلمان میسپارد.

همچنین، در صورتی که متقاضی سرپرستی، ادعای یافتن طفلی را بنماید و ادعای وی در دادگاه ثابت شود، چنانچه واجد شرایط مندرج در این قانون برای سرپرستی باشد در اولویت واگذاری سرپرستی قرار میگردد.

شایان ذکر است؛ افراد زیر می توانند سرپرستی کودکان و نوجوانان مشمول قانون مذکور را از سازمان بپذیرند، درخواست نمایند:

الف - زن و شوهری که پنج سال از تاریخ ازدواج آنان گذشته باشد و از این ازدواج صاحب فرزند نشده باشند، مشروط به اینکه حداقل یکبار آنان بیش از سی سال سن داشته باشد.

ب - زن و شوهر دارای فرزند مشروط بر اینکه حداقل یکی از آنان بیش از سی سال سن داشته باشد.

ج - دختران و زنان بدون شوهر، در صورتیکه حداقل سی سال سن داشته باشند، منحصراً حق سرپرستی اناث را خواهند داشت.

در ضمن، چنانچه به تشخیص سازمان پزشکی قانونی امکان بچه دار شدن زوجین وجود نداشته باشد، درخواست کنندگان از شرط مدت پنج سال مقرر در بند (الف) مستثنی می باشند.

و چنانچه درخواست کنندگان سرپرستی از بستگان کودک یا نوجوان باشند، دادگاه با اخذ نظر سازمان و با رعایت مصلحت کودک و نوجوان می تواند آنان را از برخی شرایط مقرر در این خصوص مستثنی نماید.

همچنین، در مواردی که زن و شوهر درخواست کننده سرپرستی باشند، درخواست باید به طور مشترک از طرف آنان تنظیم و ارائه گردد.

اما چه کسانی نسبت به دیگران در اخذ سرپرستی این کودکان و نوجوانان اولویت و برتری دارند؟ اولویت در پذیرش سرپرستی به ترتیب با زن و شوهر بدون فرزند، سپس زنان و دختران بدون شوهر فاقد فرزند و در نهایت زن و شوهر دارای فرزند است.

و همچنین، درخواست کنندگان کمتر از پنجاه سال سن، نسبت به درخواست کنندگانی که پنجاه سال و بیشتر دارند، در شرایط مساوی اولویت دارند.

در صورتی که متقاضی سرپرستی، ادعای یافتن طفلی را بنماید و ادعای وی در دادگاه ثابت شود، چنانچه واجد شرایط مندرج در این قانون برای سرپرستی باشد در اولویت واگذاری سرپرستی قرار میگردد.

در صورت وجود اقارب طبقه دوم و تقاضای هر یک از آنان و وجود شرایط، سرپرستی به وی واگذار می شود و در صورت تعدد تقاضا و یکسانی شرایط متقاضیان، سرپرست با قرعه انتخاب میگردد. در صورت نبود اقارب طبقه دوم بین اقارب طبقه سوم بدین نحو عمل میشود.

افرادی که بنابه دلایل موجه و یا تحت شرایط خاص، سرپرستی کودک یا نوجوانی را حداقل یکسال پیش از سپردن به سازمان، عهده دار بوده اند یا دارا بودن شرایط مقرر در این قانون، نسبت به سرپرستی آنان حق تقدم دارند.

امور مربوط به سرپرستی کودکان و نوجوانان بی سرپرست، همانگونه گفته شد با سازمان بپذیرستی کشور است.

کلیه اتباع ایرانی مقیم ایران می توانند سرپرستی کودکان و

نوجوانان مشمول این قانون را با رعایت مقررات مندرج در آن و با حکم دادگاه صالح برعهده گیرند. و ضمناً ایرانیان مقیم خارج از کشور میتوانند تقاضای سرپرستی خود را از طریق سفارتخانه یا دفاتر حفاظت از منافع جمهوری اسلامی ایران به سازمان تقدیم نمایند. سفارتخانهها و یا دفاتر یاد شده موظفند در اجرای این قانون، با سازمان همکاری نمایند و سازمان موظف است با حکم دادگاه صالح به درخواست متقاضی رسیدگی نماید.

سرپرستی کودکان و نوجوانان فاقد سرپرست به منظور تأمین نیازهای مادی و معنوی آنان، با اذن مقام معظم رهبری و مطابق مقررات این قانون صورت میگیرد

ضمناً افراد زیر می توانند سرپرستی کودکان و نوجوانان مشمول این قانون را از سازمان درخواست نمایند:

الف - زن و شوهری که پنج سال از تاریخ ازدواج آنان گذشته باشد و از این ازدواج صاحب فرزند نشده باشند، مشروط به اینکه حداقل یکبار آنان بیش از سی سال سن داشته باشد.

ب - زن و شوهر دارای فرزند مشروط بر اینکه حداقل یکی از آنان بیش از سی سال سن داشته باشد.

ج - دختران و زنان بدون شوهر، در صورتیکه حداقل سی سال سن داشته باشند، منحصراً حق سرپرستی اناث را خواهند داشت. و چنانچه به تشخیص سازمان پزشکی قانونی امکان بچه دار شدن زوجین وجود نداشته باشد، درخواست کنندگان از شرط مدت پنج سال مقرر در بند (الف) این قانون مستثنی می باشند.

چنانچه درخواست کنندگان سرپرستی از بستگان کودک یا نوجوان باشند، دادگاه با اخذ نظر سازمان و با رعایت مصلحت کودک و نوجوان می تواند آنان را از برخی شرایط مقرر در این خصوص مستثنی نماید.

و اما فرزند خواندگی طبق آیین نامه احوال شخصیه زرتشتیان ایران به موارد ذیل خلاصه می گردد:

تعیین فرزند خوانده که جایگزین فرزند حقیقی خواهد شد با رعایت مقررات زیر است:

الف - در موردی که زن و شوهری بی فرزند باشند می توانند با موافقت یکدیگر، از جامعه زرتشتی کسی را به عنوان فرزند خود برگزینند.

ب - هر مرد و زن زرتشتی که بالای ۴۰ سال داشته باشد، می تواند از جامعه زرتشتی کسی را با موافقت انجمن زرتشتیان محل سکونت به عنوان فرزند خود برگزیند.

پ - هر کس فرزند خوانده اختیار کند آن فرزند خوانده وارث شخصی اوست و چنانچه ازدواج دیگری داشته باشد و فرزندی از او بوجود آید، فرزند خوانده نیز در ردیف یکی از فرزندان او خواهد بود و در حقوق و مقررات مانند یک فرزند حقیقی محسوب خواهد شد.

ت - پس از تعیین فرزند خوانده باید مراتب در دفتر انجمن زرتشتیان محل ثبت و به امضاء پدر خوانده و یا مادر خوانده و چهار تن گواه برسد و دفتر انجمن محل نیز باید گواهی نامه مبنی بر هویت و شناسایی فرزند خوانده صادر و به فرزند خوانده داده شود و مراتب باید در شناسنامه کسی که فرزند خوانده برگزیده است ثبت شود.

در قسمت بند ب از مورد عنوان شده، به هنگامی که زن بیوه یا شوهر بیوه، کسی را به فرزندی خود اختیار کند آن فرزند خوانده فقط وارث همان زن یا شوهر خواهد بود که او را به فرزندی خوانده است مگر در موردی که وارث زن یا شوهر که او را به فرزندی خوانده نیز موافقت کند که همان شخص معین فرزند خوانده زن و شوهر هر دو به شمار می آید.

مطابق ماده ۴۶ از آیین نامه مذکور، در موردی که فردی، بی فرزند از جهان درگذرد و فرزند خوانده هم نداشته باشد و وصیتی هم نکرده باشد، نزدیک ترین ورثه (ورثه قانونی) می تواند در صبح روز چهارم پس از مرگ، با حضور موبد و حضار، شخصی حقیقی را به سمت پُل گذاری شخص درگذشته معین کند و در این صورت، پُل گذاری، سَمَت فرزند حقیقی را خواهد داشت.

صبح چهارم هنگام تعیین پُل گذار باید گواهی نامه در سه نسخه تنظیم و به امضای ورثه، موبد و چهارتن گواه و سپس به گواهی انجمن زرتشتیان محل سکونت رسانیده و با ثبت در دفتر انجمن یک نسخه از آن به پُل گذار تسلیم گردد.

در تعیین پُل گذار، بستگان نزدیک در گذشته، حق تقدم دارند و چنانچه در گذشته بستگانی نداشته باشد، از میان سایر زرتشتیان، شخصی را انتخاب می کنند

و اما فرزند خواندگی بر اساس مقررات احوال شخصیه مسیحیان پروتستان ایران عبارتند از:

هر

شخص مسیحی پروتستان، خواه مرد، خواه زن، خواه مجرد، خواه متأهل، در صورت احراز صلاحیت و رعایت شرایط زیر می‌تواند یک یا چند نفر را به فرزندی قبول کند.

با توجه به اینکه سرپرستی و حضانت و نگهداری و پرداخت نفقه یا هزینه زندگی خویشاوندان خصوصاً فرزندان بی‌سرپرست یا بی‌بضاعت، خواه صغیر، خواه کبیر، وظیفه هر فرد مسیحی می‌باشد. بنابراین، مصلحت ایجاب می‌نماید که هر فرد مسیحی پروتستان در صورت عقیم بودن یا فوت فرزندان و استطاعت مالی و احراز شرایط لازم، خویشاوندان طبقه اول و دوم و سوم خود را به فرزندی قبول نماید و فرزندان خود را در ردیف وراثت طبقه اول خود قرار دهد. و مطابق ماده ۱۶۸ از مقررات فوق الذکر، هر یک از اعضای کلیساهای پروتستان که بخواهد شخصی را به فرزندی قبول کند، باید دارای رشد و عقل سالم و اهلیت قانونی و دارایی کافی باشد. ضمناً، زن و شوهر می‌توانند مشترکاً یک یا چند نفر را به فرزندی قبول کنند.

هرگاه یکی از زوجین بخواهد کسی را به فرزندی قبول کند (یعنی پدرخوانده یا مادرخوانده متأهل باشد)، باید رضایت همسرش را جلب نماید.

دادگاه در صورتی حکم سرپرستی صادر مینماید که درخواست‌کننده سرپرستی بخشی از اموال یا حقوق خود را به کودک یا نوجوان تحت سرپرستی تملیک کند. تشخیص نوع و میزان مال یا حقوق مزبور با دادگاه است. در مواردی که دادگاه تشخیص دهد اخذ تضمین عینی از درخواست‌کننده ممکن یا به مصلحت نیست و سرپرستی کودک یا نوجوان ضرورت داشته باشد، دستور اخذ تعهد کتبی به تملیک بخشی از اموال یا حقوق در آینده را صادر و پس از قبول درخواست‌کننده و انجام دستور، حکم سرپرستی صادر میکند.

در صورتیکه دادگاه تشخیص دهد اعطای سرپرستی بدون اجرای مفاد این ماده به مصلحت کودک یا نوجوان می‌باشد، به صدور حکم سرپرستی اقدام می‌نماید.

درخواست‌کننده منحصر یا درخواست‌کنندگان سرپرستی باید متعهد گردند که تمامی هزینه‌های مربوط به نگهداری و تربیت و تحصیل افراد تحت سرپرستی را تأمین نمایند. این حکم حتی پس از فوت سرپرست منحصر یا سرپرستان نیز تا تعیین سرپرست جدید، برای کودک یا نوجوان جاری می‌باشد. بدین منظور سرپرست منحصر یا سرپرستان، موظفند با نظر سازمان خود را نزد یکی از شرکتهای بیمه به‌نفع کودک یا نوجوان تحت سرپرستی بیمه عمر کنند.

در صورتیکه دادگاه تشخیص دهد اعطای سرپرستی بدون اجرای مفاد این ماده به مصلحت کودک یا نوجوان می‌باشد به صدور حکم سرپرستی اقدام می‌کند.

مطابق ماده ۱۶ از آیین‌نامه حمایت از کودکان و نوجوانان بی‌سرپرست و بدسرپرست مصوب ۹۲؛ اموالی که در مالکیت صغیر تحت سرپرستی قرار دارد در صورتی اداره آن به سرپرست موضوع این قانون سپرده میشود که طفل فاقد ولی قهری باشد و یا ولی قهری وی برای اداره اموال او شخصی را تعیین نکرده باشد و مرجع صالح قضائی قیمومت طفل را بر عهده سرپرست قرار داده باشد.

صدور حکم سرپرستی، به هیچ وجه موجب قطع پرداخت مستمری که به موجب قانون به کودک یا نوجوان تعلق گرفته بامیگیرد، نمیشود. در صورت فوت سرپرست منحصر یا سرپرستان که مشمول یکی از صندوقهای بازنشستگی بوده‌اند، افراد تحت سرپرستی در حکم افراد تحت تکفل متوفی محسوب گردیده و تا تعیین سرپرست جدید از مزایای مستمری وظیفه‌بازماندگان برخوردار خواهند شد. در صورت فوت یا زندگی مستقل و جدایی هر یک از سرپرستان یا وقوع طلاق بین آنان، دادگاه میتواند با درخواست سازمان و با رعایت مفاد این قانون، سرپرستی کودک یا نوجوان را به یکی از زوجین یا شخص ثالث واگذار نماید. رعایت نظر کودکان بالغ در این خصوص ضروری است.

دادگاه میتواند در دوره سرپرستی آزمایشی، در صورت زوال و یا عدم تحقق هر یک از شرایط مقرر در این قانون به تقاضای دادستان و یا سرپرست منحصر یا سرپرستان کودک یا نوجوان و با اطلاع قبلی سازمان و همچنین با تقاضای سازمان قرار صادره را فسخ نماید.

تکالیف سرپرست نسبت به کودک یا نوجوان از لحاظ نگهداری، تربیت و نفقه، احترام، نظیر تکالیف والدین نسبت به اولاد است. کودک یا نوجوان تحت سرپرستی نیز مکلف است نسبت به سرپرست، احترامات متناسب با شأن وی را رعایت کند.

شخصیکه سرپرستی افراد تحت حمایت این قانون را بر عهده می‌گیرد از مزایای حمایتی حق اولاد و مرخصی دوره مراقبت برای کودکان زیر سه سال (معادل مرخصی دوره زایمان) بهره‌مند

می‌باشد. کودک یا نوجوان تحت سرپرستی نیز از مجموعه مزایای بیمه و بیمه‌های تکمیلی وفق مقررات قانونی برخوردار خواهد شد. پس از صدور حکم قطعی سرپرستی، مفاد حکم از سوی دادگاه به اداره ثبت احوال و اداره بهزیستی مربوط ابلاغ می‌شود. اداره ثبت احوال مکلف است نام و نام خانوادگی کودک یا نوجوان تحت سرپرستی و همچنین مفاد حکم سرپرستی را در اسناد سجلی و شناسنامه سرپرست یا زوجین سرپرست وارد کند. همچنین اداره ثبت احوال مکلف است شناسنامه جدیدی برای کودک یا نوجوان تحت سرپرستی با درج نام و نام خانوادگی سرپرست یا زوجین سرپرست صادر و در قسمت توضیحات مفاد حکم سرپرستی و نام و نام خانوادگی والدین واقعی وی را در صورت مشخص بودن، قید نماید.

اداره ثبت احوال مکلف است سوابق هویت و نسبت واقعی طفل را در پرونده وی حفظ نماید.

کودک یا نوجوان تحت سرپرستی میتواند پس از رسیدن به سن هجده سالگی، صدور شناسنامه جدیدی را برای خود با درج نام والدین واقعی در صورت معلوم بودن، یا نام خانوادگی مورد نظر وی، در صورت معلوم نبودن نام والدین واقعی، از اداره ثبت احوال درخواست نماید.

اجرای این ماده به موجب آیین‌نامه‌ای است که به وسیله سازمان ثبت احوال کشور و با همکاری سازمان تهیه میشود و ظرف سه‌ماه پس از لازمالاجراء شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران میرسد. صدور گذرنامه و خروج کودک یا نوجوان تحت سرپرستی از کشور منوط به موافقت سرپرست منحصر یا سرپرستان و دادستان است. دادستان پس از جلب نظر کارشناسی سازمان با رعایت مصلحت، اتخاذ تصمیم می‌نماید.

چنانچه خروج از کشور در دوره آزمایشی باشد، سرپرست منحصر یا سرپرستان باید تضمینی مناسب جهت بازگشت کودک یا نوجوان تا پایان دوره آزمایشی، به دادستان بسپارد. ضمناً سازمان مکلف است به طریق اطمینان بخشی در مورد رعایت حقوق کودک یا نوجوان در خارج از کشور اقدام لازم را بعمل آورد.

در صورتیکه مسافرت کودک یا نوجوان به خارج بر وی واجب باشد مانند سفر حج تمتع؛ مفاد این ماده اجراء نخواهد شد. سرپرست یا سرپرستان در هر حال باید موضوع را به سازمان و دادستان اطلاع دهند.

مطابق ماده ۲۵ از آیین‌نامه حمایت فوق؛ حکم سرپرستی، پس از اخذ نظر کارشناسی سازمان، در موارد زیر فسخ میشود:

الف - هر یک از شرایط مقرر در ماده (۶) این قانون منتفی گردد.
ب - تقاضای سرپرست منحصر یا سرپرستان در صورتیکه سوء رفتار کودک یا نوجوان برای هر یک از آنان غیر قابل تحمل باشد.
ج - طفل پس از رشد با سرپرست منحصر یا سرپرستان توافق کند.

د - مشخص شدن پدر یا مادر یا جد پدری کودک یا نوجوان و یا وصی منصوب از سوی ولی قهری در صورتی که صلاحیت لازم برای سرپرستی را ولو با ضم امین یا ناظر از سوی دادگاه، دارا باشند

هرگاه سرپرست درصدد ازدواج برآید، باید مشخصات فرد مورد نظر را به دادگاه صالح اعلام نماید. در صورت وقوع ازدواج، سازمان مکلف است گزارش ازدواج را به دادگاه اعلام تا با حصول شرایط این قانون، نسبت به ادامه سرپرستی به صورت مشترک و یا فسخ آن اتخاذ تصمیم نماید.

ازدواج چه در زمان حضانت و چه بعد از آن بین سرپرست و فرزندخوانده ممنوع است مگر اینکه دادگاه صالح پس از اخذ نظر مشورتی سازمان، این امر را به مصلحت فرزندخوانده تشخیص دهد. در صورت فسخ حکم سرپرستی تا زمان تعیین سرپرست یا سرپرستان جدید تغییری در مشخصات سجلی فرد تحت سرپرستی صورت نخواهد گرفت.

به‌منظور انجام صحیح مسئولیت پذیرش، نگهداری و مراقبت، حضانت و سرپرستی کودکان بی‌سرپرست و بدسرپرست توسط سازمان بهزیستی کشور و اختیار واگذاری سرپرستی آنان به خانواده‌های واجد شرایط و مؤسسات، آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون با پیشنهاد وزارتخانه‌های تعاون، کار و رفاه اجتماعی، دادگستری و کشور ظرف سه‌ماه از تاریخ تصویب این قانون تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران میرسد.

سازمان بهزیستی موظف است به‌منظور راهنمایی و مشاوره افرادی که سرپرستی کودکان و نوجوانان را عهده‌دار می‌شوند، اقدام به ایجاد دفتر مشاوره دینی مربوط به امور فرزند خواندگی یا همکاری مرکز مدیریت حوزه علمیه نماید. واگذاری سرپرستی کودکان و نوجوانان منوط به تأیید دفتر مذکور خواهد بود.

ارائه مدارک و اطلاعات مربوط به کودک یا نوجوان تحت

سرپرستی، جز به سرپرست یا سرپرستان صرفاً در صورت ضرورت، با رعایت مصلحت کودک یا نوجوان و اجازه دادگاه امکانپذیر است. دادگاه صالح برای رسیدگی به امور مربوط به نگهداری کودکان و نوجوانان بی‌سرپرست، دادگاه محل اقامت درخواست‌کننده است. در کلیه مواردی که به موجب این قانون توسط دادگاه صالح برای کودکان و نوجوانان سرپرست تعیین می‌گردد، دادگاه مکلف است رونوشت رأی را جهت اطلاع به سازمان ارسال نماید. سازمان موظف است در طول دوره سرپرستی، نسبت به این دسته از افراد نظارت کند. افرادی که قبل از تصویب این قانون حمایت از کودکان و نوجوانان بی‌سرپرست و بدسرپرست؛ سرپرستی قرار گرفته‌اند، مشمول مقررات این قانون می‌باشند.

کسانی که افراد واجد شرایط را قبل از تصویب این قانون به صورت غیرقانونی تحت سرپرستی قرار داده‌اند، مکلف هستند ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون تحت نظارت سازمان و دادگاه نسبت به ادامه سرپرستی تعیین تکلیف نمایند. عدم مراجعه پس از مهلت اعطاء شده غیرقانونی بوده و پیگرد قضائی خواهد داشت.

سازمان مکلف است هر گونه تغییر در وضعیت سرپرستی افراد تحت سرپرستی اعم از فوت سرپرست منحصر یا هر یک از سرپرستان، طلاق، جدایی و فسخ حکم سرپرستی آنها و تعیین سرپرست جدید را به مراجع ذی ربط از جمله دستگاه محل خدمت و صندوق بازنشستگی ذی ربط اعلام کند تا سازمان‌های مذکور حسب مورد نسبت به اجرای تکالیف قانونی مربوط از جمله قطع یا برقراری حقوق مستمری و مزایای متعلقه اقدام نمایند

سازمان مکلف است به محض اطلاع از بروز هر گونه اختلال در روند سرپرستی کودک یا نوجوان تحت سرپرستی، مداخلات تخصصی نموده و در صورتی که تشخیص دهد ادامه سرپرستی مطابق مصلحت کودک یا نوجوان نیست و فسخ حکم سرپرستی ضروری است، با ارایه گزارش لازم تقاضای فسخ حکم سرپرستی را از دادگاه صالح نماید.

دادگاه در صورتی حکم سرپرستی صادر می‌نماید که درخواست‌کننده سرپرستی بخشی از اموال یا حقوق خود را به کودک یا نوجوان تحت سرپرستی تملیک کند. تشخیص نوع و میزان مال یا حقوق مزبور با دادگاه است. در مواردی که دادگاه تشخیص دهد اخذ تضمین عینی از درخواست‌کننده ممکن یا به مصلحت نیست و سرپرستی کودک یا نوجوان ضرورت داشته باشد، دستور اخذ تعهد کتبی به تملیک بخشی از اموال یا حقوق در آینده را صادر و پس از قبول درخواست‌کننده و انجام دستور، حکم سرپرستی صادر میکند.

در صورتیکه دادگاه تشخیص دهد اعطای سرپرستی بدون اجرای مفاد این ماده به مصلحت کودک یا نوجوان می‌باشد، به صدور حکم سرپرستی اقدام مینماید.

درخواست‌کننده منحصر یا درخواست‌کنندگان سرپرستی باید متعهد گردند که تمامی هزینه‌های مربوط به نگهداری و تربیت و تحصیل افراد تحت سرپرستی را تأمین نمایند. این حکم حتی پس از فوت سرپرست منحصر یا سرپرستان نیز تا تعیین سرپرست جدید، برای کودک یا نوجوان جاری می‌باشد. بدین منظور سرپرست منحصر یا سرپرستان، موظفند با نظر سازمان خود را نزد یکی از شرکتهای بیمه به‌نفع کودک یا نوجوان تحت سرپرستی بیمه عمر کنند.

در صورتیکه دادگاه تشخیص دهد اعطای سرپرستی بدون اجرای مفاد این ماده به مصلحت کودک یا نوجوان می‌باشد به صدور حکم سرپرستی اقدام می‌کند.

در صورت فوت یا زندگی مستقل و جدایی هر یک از سرپرستان یا وقوع طلاق بین آنان، دادگاه می‌تواند با درخواست سازمان و با رعایت مفاد این قانون، سرپرستی کودک یا نوجوان را به یکی از زوجین یا شخص ثالث واگذار نماید. رعایت نظر کودکان بالغ در این خصوص ضروری است.

در صورت فوت سرپرست منحصر یا سرپرستان که مشمول یکی از صندوقهای بازنشستگی بوده‌اند، افراد تحت سرپرستی در حکم افراد تحت تکفل متوفی محسوب گردیده و تا تعیین سرپرست جدید از مزایای مستمری وظیفه‌بازماندگان برخوردار خواهند شد. دادستان و سازمان در صورتیکه ضرورت فسخ حکم سرپرستی را احراز نمایند، مراتب را به دادگاه صالح اعلام میکنند.

اعتراض به آراء صادره تابع قوانین و مقررات جاری و آیین‌دادرسی حسب مورد خواهد بود.

نظارت بر حسن اجرای این آیین‌نامه و نیز نظارت بر وضعیت کودک یا نوجوان در خانواده در همه مراحل در داخل کشور بر عهده سازمان و در خارج از کشور با لحاظ قوانین و مقررات حاکم، بر عهده سفارتخانه‌ها، سرکنسولگری‌ها و یا دفاتر حفاظت منافع جمهوری اسلامی ایران است.

حضرت علی (ع):
آن که حساب نفس خود کرد
سود بُرد و آن که از آن غافل ماند
زیان دید

• صاحب امتیاز:
مرکز و کارشناسان رسمی مشاوران خانواده
مدیر مسئول: حسن عبدلیان پور
زیر نظر شورای سیاست گذاری
• آدرس: تهران - بلوار نلسون ماندلا.
کوچه گلفام پلاک ۵۴، تلفن: ۰۲۱-۲۳۰۵۵۱۱۱
• امور آگهی‌ها و ارتباط با هفته‌نامه:
۰۹۰۲۳۰۵۵۱۲۳
توزیع: موسسه نشر گستر امروز ۶۶۲۸۳۲۴۲
چاپ: صمیم تلفن: ۴۴۵۸۲۸۱۴
hamiedalat99@gmail.com

انتشارات پژوهاک عدالت در **سه و چهارمین** نمایشگاه
بین‌المللی کتاب تهران

تهران / مصلی امام خمینی / درب ۱۳ ناشران عمومی / ردیف ۲۲ / غرفه ۲۱

Markazvokala

